

Jó Pajtás

2016. V. 19.

70. évf., 18. szám

Molnár
Dávid

Pusztai
Laura

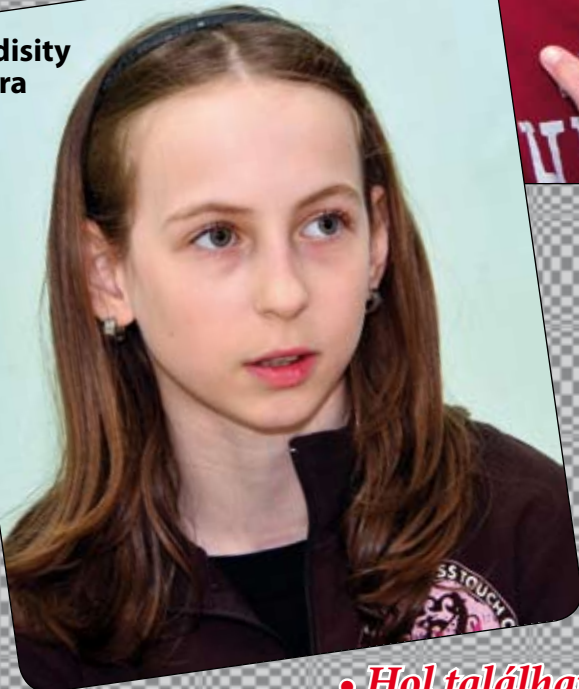
Erdős
Lehel

- *Ámulatba ejtő könyvtárak*
- *Nyerj táborozást idén is!*

- *Fontosak-e az idegen nyelvek? – Az újvidéki József Attila iskola hetedikeseit faggattuk*

Ladistry
Nóra

Erdős
László

- *Hol található a fiatalság ritmusa?*

Kishorgászaink idénynyitója

Május 21-én az óbcesei csatornaparton megkezdődik a Jó Pajtás kishorgászainak versenysorozata. A tervek szerint minden hónapban lesz egy megmérettetés, a záróversenyre szeptemberben kerül sor. Felvétélünkön Pálfi Péter, a kiscsoportban tavaly diadalmaskodó adatai csapat oszlopos tagja.

Táboroznál? Megnyerheted!

Gondolsz-e már a nyárra? Szeretsz-e táborozni? Társalogni, barátkozni, miközben ismereteid gyarapítod?

Ha igen, akkor jó hírünk van. Az eddigi visszajelzések alapján olvasóink közül ketten is ingyen táborozhatnak az előttünk álló szünetekben. De a sor még bővíülhet.

Eddig a **temerini Falco környezetvédelmi tábor** és a **kishegyesi Kátai-tanya** kínált fel egy hét ingyenes táborozást egy-egy Jó Pajtás-olvasónak. Temerinben a Jegricska partján augusztus 14-e és 21-e között rendezik meg a madarász- és környezetvédelmi ismereteket elmélyítő Falco tábor, az érdeklődők Balogh Istvánnál jelentkezhetnek (063-82-23-211). Kishegyesen, a jól ismert Kátai-tanyán a szerencsés nyertes két tábor közül választhat majd: egyik az egybevonat kézműves- és zöldtábor (július 11–16.), a másik az ugyancsak egybevonat képzőművészeti és angol tábor (július 18–23.). Jelentkezni a 024/731-222-es telefonszámon lehet.

Ha valóban szeretnél eljutni ezekbe a táborokba, nem kell mást tenned, mint június 2-áig megírni, melyik a legjobb tábor, melyben eddig jártál, és miért volt éppen az a legjobb. A jelentkezést címünkre: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, vagy a **jopajtas.szerk@magyarszo.com** címre kell eljuttatni, a tanuló nevének, iskolájának, osztályának és lakcímének a feltüntetésével.

Hajrá!

Olvassatok bennünket, mert a jövő héten minderről bővebben is beszámolunk!

Az éjjeli pávaszem

Népes és színvonalas volt a vajdasági Gyermekszínház Műhelytalálkozó Bácsfeketehegyen

Kimondottan népes és színvonalas volt a vajdasági gyermekszínházok idei találkozója, legalábbis ezt állítják a résztvevők, a felkészítők, és még a zsűri is. A kilencedik alkalommal megrendezett Gyermekszínház Műhelytalálkozó Bácsfeketehegyen adott otthont május 6–7-én. A két nap alatt 30 csoport, vagyis több mint 400 gyermek mutatta meg színházját tudását, valamint vett részt a közös foglalkozásokon.

A találkozót a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaság és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezte, és a rendezvény egyben a magyarországi Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Találkozó vajdasági selejtezője is. A bemutatott színdarabokat a **Benkő Ágnes** drámatanárra, koreográfusra, **Meleg Gábor** drámatanárra és **Kovács Frigyes** színművész összetételű zsűri értékelt.

Folytatása a 7. oldalon

Fotó: Lakatos János

Szabadkai tanulók újvidéki kiránduláson

A szabadkai **Đuro Salaj iskola** csaknem negyven diákja és kísérő tanárai látogattak el hozzánk a múlt hét derekán egynapos újvidéki kirándulásuk alkalmával. Az élménypark, a dinókiállítás és a Tartományi Természetvédelmi Intézet Múzeumának megtekintése mellett érdeklődést mutattak az újvidéki Magyar Szó székháza iránt, és azon belül is ellátogattak a Forum Könyvkiadóba, valamint a Jó Pajtás–Mézeskalács szerkesztőségébe és a nyomdába. Minden bizonnyal a csattogó, zakatoló nyomdagépek ígérték meg leginkább a diáksereget, de bízunk benne, hogy a két szerkesztőség bemutatkozása is emlékezetes marad számukra.

Nekünk is alkalmunk nyílt megismerkedni a meglehetősen kis lélekszámú magyar tagozatokat vezető tanárokkal: **Galambos Tündével, Radaković Huszta Orsolyával, Tolnai Patarcsity Barbarával, Ostojić Melittával, Cservenák Bertával, Csorba Ottóval, Nikola Rogovicsal, Fleisz Anasztáziával, Kozma Laurával és Soós Boglárkával**, akik beszámoltak többek között arról is, milyen tartalmakat igényelnek a diákok a gyermekszínházban, és melyek azok a témák, rovatok, melyek leginkább lekötik az érdeklődésüket.

N-a

Egy kis pihenő a Magyar Szó újvidéki székházának dísztermében, Virág Gábort, a Forum Könyvkiadó igazgatóját hallgatva

Fotó: Pajzer Csaba

Egy hét a tarai természetiskolában

1. nap

Tarára mentünk busszal. Korán keltünk, és majd 8 órát utaztunk. Délután kinti játékra mentünk, kiütöcskét játszottunk az elsőökkel. Sétáltunk. Volt egy fenyőfa, ami kívánságokat teljesít. Este a tanító néni mesét olvasott, horrormeséket meséltünk egymásnak.

2. nap

Ma egy hosszú sétára mentünk, 3,5 km-t gyalogoltunk. Amikor az erdőbe értünk, egy magas fán volt egy medvemancs karmolása. Délután távolugrási versenyre mentünk. Lili, az osztálytársam, 2. helyezett lett. Este táncra mentünk a diszkóba. Sokat tácoltunk, ugráltunk. Még a tanító néni is táncolt.

3. nap

Ma 6 km-t sétáltunk egy sűrű erdőben. Délután fagyiztunk. Nekem ízlett a fagy. A jelmezbálban táncoltunk és játszottunk. Én tündér voltam.

4–5. nap

Pénteken 5-6 km-t sétáltunk egy irányban. Összesen 12 km-t másztunk. A táj gyönyörű volt. Boszniát is láttuk. Délután fagyizhattunk.

6–7. nap

Tegnap a diszkóban frizuraverseny volt. Én nem vettem részt benne, de néhány osztálytársam igen, és nyertek. Benti játékok is voltak. Ma, amikor felkeltem, esett a hó. Ki is mentünk. Kevesett játszottunk, mert nagyon hideg volt.

Hosszú ideig fogok emlékezni a bulikra, a magas hegyekre, a hosszú sétákra, a távolugrási versenyre, a fagyizásra, a havazásra, Dóri születésnapjára, a kutyákra, macskákra.

Ivankov Lilla, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Mire fogok szívesen emlékezni?

- a hóesésre – április közepén
- a medve mancslenyomatára a fa törzsén
- sajnos Vali horrormeséjére
- hogy megfagyott a kezem

- a tájra és a gyönyörű kilátásra
- a frizuraversenyre
- az asztalnál Alex bőfögésére
- a távolugráásra
- a dalokra
- a konyhára
- a maszkbálra
- a sminkelésre
- a hóembercsaládra, amit építettünk
- a sétálásra
- a diszkózásra
- az utazásra
- szóval MINDENRE!

Erdélyi Pataki Lára, 2. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kis középiskolai iratkozási kalauz

Azokban a középiskolákban – tehetség-gondozók, művészeti középiskolák –, ahová felvételi vizsgával kerülhetnek be a diákok, a felvételt május 28-a és június 5-e között szervezik meg, a pontos dátumról a jelentkezők az adott középiskolában kaphatnak információt.

A középiskolai szakokra való bejutásnál a kisérettségi vizsga eredményét és a 6–8. osztályos tanulmányi átlageredményt veszik figyelembe. Összesen 100 pont gyűjthető össze: 70 pont az általános iskolai eredményekkel és 30 pont a kisérettségin: 10 az anyanyelvi teszten, 10 a matematikai teszten és 10 a kombinált teszten. A négyéves szakra való bejutáshoz legalább 50 pont szükséges. A felvételi vizsgát tevő diákok esetében a rangsort a kisérettségi vizsga eredménye, az általános iskolai tanulmányi

eredmény, a felvételi vizsga eredménye és a nyolcadik osztályban elért versenyeredmények alakítják ki.

Az oktatási minisztérium honlapján, a www.mpn.gov.rs/srednje-obrazovanje/plan-upisa/ oldalon tájékozódhatnak a nyolcadikosok az újdonságokról és a fontos tudnivalókról. A kisérettségi vizsga anyanyelvből június 15-én zajlik majd 9-től 11 óráig, matematikából június 16-án, ugyancsak 9-től 11 óráig. A kombinált tesztek június 17-én kerülnek a nyolcadikos diákok elé, ezek megoldására szintén 9 és 11 között lesz lehetőségük.

Az előzetes eredményeket az iskolák június 19-én este 8 óráig közzéteszik. Ezekkel kapcsolatban szükség esetén másnap, június 20-án, 8 és 16 óra között lehet panaszt tenni az általános iskolai bizottságnál, a körzeti iratkozási bi-

zottsághoz pedig június 21-én, szintén 8 és 16 óra között nyújtható be. A kisérettségi vizsga végleges eredményei június 24-én, legkésőbb 20 óráig ismeretesek lesznek. A kívánságlisták kitöltése – hogy a tanuló mely középiskolában és milyen szakon szeretné folytatni a tanulmányait – június 25-én és 26-án történik meg, 8 és 15 óra között. A középiskolai szakokra vonatkozó besorolási listát, azaz hogy a tanuló melyik iskola melyik szakára jutott be, a diákok július 4-én, 8 órától tekinthetik meg az anyaintézményükben. A középiskolákban az iratkozás július 5-én és 6-án zajlik, 8 és 15 óra között. A fennmaradó szabad helyek listáját az általános iskolák július 4-én 20 óráig teszik közzé, a második iratkozási kör besorolási listáját pedig július 8-án.

T. R.

A mandarin és a fehérorosz vonzásában

Az újvidéki József Attila Általános Iskola 7. b osztályának tanulóit arról faggattuk, hogyan tanulnak idegen nyelveket

Erdős Lehel

Az iskolában angolt és németet, az iskolán kívül pedig kínait, illetve mandarint tanulok. A Limán III. városrészben egy kis könyvtárba járok nyelvórára. Néhány héttel ezelőtt kezdtem, így még csak köszönni és számolni tudok.

Németből pótórára járok. Ezen előre átveszük a tananyagot, hogy még könnyebben menjen az iskolai órákon a nyelvtanulás. A német nem annyira érdekel, a mandarint szeretném tanulni a jövőben is. Angolul is akarok tanulni, hogy meg tudjam érteni magam a kínaiakkal, ha valamit elfelejtek.

Erdős László

Itt az iskolában angolt és németet tanulok, de a szabadidőmben szeretnék az oroszral foglalkozni. Nem tudom megmagyarázni, miért, de vonzanak a cirill írású nyelvek. Igazából a fehérorosz nyelv érdekel, mivel az oroszban már észlelhető az angol és a francia behatás, a fehéroroszek viszont megőrizték a saját elnevezéseiket. Azért akarom az oroszot tanulni, hogy a későbbiekben meglegyen az alap a fehéroroszhoz. Szeretek mindent egyedül csinálni, ezért nem szándékozok nyelvtanárhoz menni.

A német sokkal jobban érdekel, mint az angol, jobban is megy.

Ladistry Nóra

Az iskolában angolt, magyart, szerbet és németet tanulok. Ezekon kívül a spanyol érdekel, de szeretnék sok nyelvet tanulni, mert úgy sok-

kal könnyebb lesz mozogni a világban, amikor felnőtt leszek.

Itt az iskolában jobban kedvelem az angolt, mivel az sokkal elterjedtebb és érdekesebb.

Pusztai Laura

Gyerekes módszerekkel tanuljuk a szerb nyelvet, ez nem jó, Szerbiában élünk, és jobban kellene tudni szerbül. Leginkább a tankönyvön kellene változtatni, mert nincs benne elég információ. Feladatokat tartalmaz a könyv, de nincs benne magyarázat, és így bonyolult tanulni. Modernizálni kellene a szerb nyelv oktatását, és szigorúbban kéne venni.

Spanyolt szeretnék tanulni, mert tetszik a hangzása, és szeretnék elmenni Spanyolországba. A németet jobban szeretem, mint az angolt, mert számomra különleges.

Molnár Dávid

Az angolt az iskolában és az iskolán kívül is tanulom. Otthon számítógépes játékokat játszok angol nyelven, és már kiskorom óta nézek angol nyelvű műsorokat a televízióban. A német nem megy annyira, mert lusta vagyok tanulni. Amikor felnövök, valószínűleg Angliába fogok elmenni dolgozni.

VaM

Fotó: Dávid Csilla

Adj, király, katonát!

A péterrévei Samu Mihály és az óbecsei Petőfi Sándor iskola diákjai a kolozsvári MindentEldöntőn

Május elején részt vettünk az Adj, király, katonát! csoportos ifjúsági vetélkedőn, melyet a romániai Magyar Ifjúsági Tanács szervezett immár 10. alkalommal. A délvidéki elődöntőre egy mesefüzetet kellett elolvasni. Izgatóan készültünk, mert még nem vettünk részt ilyen jellegű versenyen. A gyerekek negyedik osztálytól nyolcadikig jelentkezettek, vegyes korcsoportokban dolgoztunk tehát. A péterrévei Samu Mihály és az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola diákjai neveztek be. A Thánházban Megyeri Csilla tanárnő vezetésével megszerveztük az elődöntőt, s innen a Vukov Enikő, Milinkov Jaszmina és Urbán Boglárka összetételű „család” jutott el a kolozsvári döntőre. A rendezvény a családcentrikus életfelfogást, valamint a gyermek családban, illetve a társadalomban elfoglalt helyének tudatosítását, az aktív részvétel szükségességét kívánja erősíteni, életvalóságra nevelni a fiatalokat, a mesék világára alapozva.

Május 7-én a János Zsigmond Unitárius Kollégium tornatermében került sor a megmérettetésre. Elsőként 3-3 versenyzőből álló úgynevezett családok alakultak meg, amelyek nevet és mottót találtak ki maguknak. Ezután kezdetét vette a verseny. A vetélkedő feladatai ügyességet, leleményességet és kreativitást igényeltek, szintúgy a résztvevők tárgyi felkészültségét. Az óbecsei és a péterrévei gyerekek a Rózsa család, A három testvér és a Remény elnevezésű családhoz tartoztak.

A próbákat sikeresen kiálló családok-csapatok ebéd után az eredményhirdetés és díjátadó keretében értékes könyvjutalomban részesültek. Minden versenyző, aki eljutott a MindentEldöntőre Kolozsvárra, jogot nyert a Maksán Bardócz Csaba által megrendezésre kerülő Hun táborban való részvételre. Nagyon jól éreztük magunkat, szíves vendéglátásban részesítették bennünket, ezért köszönet a Mitesek csapatának. Nagyon finom volt a jubileumi torta is!

Külön köszönetet szeretnék mondani az óbecsei önkormányzatnak, Kinka Erzsébet alpolgármester asszonynak, aki személyesen elkísért bennünket, és Stefaniga Csabának, a kultúrával és regionális fejlesztéssel megbízott tanácsnoknak, hogy segítségükkel eljuthattunk erre az élménydús versenyre, ahonnan Vukov Enikő 1. és Milinkov Jaszmina 3. helyezéssel tért haza. A péterrévei Urbán Boglárka is ügyesen teljesített, és az oklevél mellett könyvcsomagot kapott.

Csernyák Szilvia tanítónő

Úgy öltözz, hogy jól érezd magad!

Öltözködési szokásaikról vallanak az óbecsei Samu Mihály iskola tanuló lányai

Ki ne szeretne a legdivatosabb cuccokban járni? Szépnek lenni, kicsinosítani magát, tetszeni valakinek... most, amikor itt a jó idő, levethetitek az unott kabátot, s előkerülnek a miniszoknyák, a csípőig érő nadrágok meg a divatos lezser blúzok... ez most a módi! Persze, ehhez már barna bőr illik. Sajnos eddig nemigen lehetett napozni, de sebj, erre jó a szolárium! Mindezt ti jól tudjátok. Az óbecsei Samu Mihály iskola hetedikesei, nyolcadikosai, akik igencsak szeretnek divatosan öltözködni, most elmondják, mi erről a véleményük, hogyan öltözködnek, mi a kedvenc öltözködésük...

A beszélgetőtársaim **Józsa Zsuzsanna** és **Kéring Gabriella** magyartanár nő tanítványai: **Bukli Orsolya**, **Tóth Alicia**, **Varga Imola**, **Harangozó Klaudia**, **Guti Boglárka**, **Kiss Kornélia**, **Lénárt Zsófia**, **Kovács Emese** és **Benkó Lídia**, igencsak kicsippentették magukat!

DREAM OF A NEVERENDING SUMMER (az én álmom, hogy a nyár sohasé érjen véget) – olvasható Alicia blúzában a rózsaszín betűkkel írt szöveg. Hogy mennyire ügyelt az összhangra, bizonyítja az ugyanolyan színű nadrágja.

– Két helyen vásároltunk, s mikor hazaértünk, akkor vettem észre, hogy mennyire illik a betűk színe a nadrághoz. Azóta ez a kedvenc öltözésem – meséli. – Szeretem a miniszoknyákat is, van vagy ötven! Voltam én már modell is, amikor miniszoknyát viseltem, s akkor jöttem rá, hogy szép vagyok szoknyában. Addig ugyanis csak farmernadrágban jártam. A modellek szülinapi ajándék volt, amikor elmentem kozmetikushoz, fodrászhoz, és fotóztak. A képeket föltettük a Facebookra. Alig várom a jó időt, hogy szoknyát vehessek föl.

Orsolya anyukája is biztatja a lányát, hogy szép a lába, nyugodtan hordhat miniszoknyát, de ő hallani sem akar róla.

– Szoknyát nem szoktam hordani – vallja –, jobban szeretem a farmernadrágot és a hozzá illő szép blúzt. Ami jól áll nekem, azt hordom. Szeretem a cicanadrágot is, s mivel az tarka, egyszínű blúz illik hozzá. Ha megyek valahova hétvégén, akkor sminkelni is szoktam, meg van ezüst fülbevalóm, karkötőm. Az eper illatú parfüm a kedvencem.

Imola szépen szaval, többször láttam szavalóversenyen, ahol fehér blúzban, sötét nadrágban és cipőben jelent meg.

– Mindig az alkalomnak megfelelően öltözöm – mondja. – Különbözik a kedvencem a tornacipő, a farmernadrág meg valamilyen divatos blúz. Ebben érzem jól magamat. Kedvenc színem a rózsaszín, a barna, a lila... Nem szoktam sminkelni, de mivel tagja vagyok a kultúrkör modern táncsoportjának, föllépés előtt ki kell festeni.

Klaudia kedvenc öltözéke is a farmernadrág, rövid ujjú blúz, tornacipő.

– Ha valahova megyek – mondja Klaudia –, szoknyát is föl szoktam venni, de a ruhát nem szeretem. Mikor lakodalomba mentünk, szép rózsaszín, csipkés ruhám volt meg a hozzá illő rózsaszín cipő.

Boglárka is a farmernadrágot szereti, hozzá illő kockás blúzzal.

– Tavasszal az élénk színek lesznek a divatosak – halljuk Boglárkától –, s nekem tetszik a lila, a rózsaszín. Ha bulizni megyünk, általában farmernadrágot, valamilyen divatos blúzt veszek föl. Mindig az alkalomnak megfelelően öltözködöm. Például lakodalomba fekete-fehér kombinációjú ruhában mentem, hozzá illő fekete cipőben. Már megvan a ballagási ruhám is, nagyon szép, fölül fekete, az alja fehér...

Kornéliának is megvan a ballagási ruhája.

– Nekem tiszta fekete színű ruhám lesz, tülldíszítéssel. Meg hozzá illő fekete cipő. Mivel sima a hajam, így fodrászhoz megyek majd, s hullámos frizurát csináltatok. Nemigen hordok ruhát, legutóbb lakodalomban voltam szép, barna színű ruhában. Jobban érzem magam én is farmernadrágban és valamilyen szép blúzban.

Zsófia viszont szereti nyáron a ruhákat, rövid nadrágokat...

– Nekem tetszenek az élénk színek, főleg a pátos ruhákat kedvelem. Van három. A fehér különösen jól áll, mikor már napbarnított a bőröm. Ezüst ékszereim is vannak, ha valahova

megyek, ezzel egészítem ki a ruhám. Az iskolában nemigen sminkelünk, a szemceruzát, a szempillafestéket kivéve. Ha valahova megyek, akkor esetleg púdert, szájfényt használok. Ajánlom a Jó Pajtás lányolvasóinak, hogy viseljenek ruhát, mert az olyan nőies.

Emese MEOM (miaú) föliratú blúzban feszít.

– Ezt egy barátnőmtől kaptam, s nagyon szeretem a fekete színt, mert ez áll jól nekem. Különbözik idén a fekete a divat. Nemrég bér-málkoztam, s a fehér és fekete kombinációjú ruhám nagyon tetszett: fehér volt a ruhám, fekete boleróval. Minden alkalomra más ruha illik. Ha megyek a kultúrkörbe, az ifjúsági bálba, akkor kicsippentem magam: vagy ruhában, vagy fekete nadrágban megyek, valamilyen szép blúzzal. Ilyenkor van, hogy elmegyek sminkeshez.

Lídia sokat ad az összhangra. Amilyen a ruhája, olyan a körme. Most éppen fekete, az illik ugyanis a kalapos hölgyhöz.

– Nagyon szeretem ezt a blúzt, a szülinapomra kaptam. Ez a kedvencem. Mivel hullámos a hajam, vasalom, hogy egyenes legyen, az illik ugyanis az egyéniségemhez. Szeretem a kényelmes ruhákat, így a farmernadrágot is, s általában abban érzem jól magam. Arra nagyon ügyelek, hogy összhangban legyen a körmöm meg a ruhám. A legfontosabb, hogy olyan ruhát hordjunk, amiben jól érezzük magunkat.

Koncz Erzsébet

Díj és dicséret

A Topolyai espereskerület és a Fáklya Keresztény Ifjúsági Egyesület együttesen meghirdetett rajzpályázatán szép eredményt értek el a szabadkai J. J. Zmaj iskola 2. osztályának a tanulói. Sütő Valentina különdíjban, Kujundzsity Tifani pedig dicséretben részesült.

GME

Elkészült a kupola: papírtekercesből

A zombori Testvériség-egység Általános Iskola magyar tagozatos tanulói játékos szakköri matematikaórákon vehetnek részt, melyet **Brindza Ervin** tanár vezet. A feladatok célja a kitaráson, türelmen, kreativitáson és a kézügyességen kívül a térbeli mértani tájékozódás fejlesztése.

Eddig több háromdimenziós labdát és többszínű piramisokat készítettek.

A képen a szakköri foglalkozás legújabb remekműve: egy kupola látható, amit ezúttal papírtekercesből és pléhszögekből állították össze. Akik készítették: Szladek Vince, 5. osztály, Szladek Laura, 7. osztály, Csabai Stefánia, 7. osztály és Csercsevics Erika, 8. osztály.

B. I.

A MIRK nívódíja az EmArt Műhelynek

Gyermekrajzpályázatot is hirdettek a nemrég Muzslyán megrendezett 46. MIRK, azaz Nemzetközi Kézimunka- és Gyűjteménykiállítás keretében. Szabadkáról többek között az EmArt Műhely és a J. J. Zmaj iskola 2. c osztálya is részt vett, méghozzá igen nagy sikerrel. Minden gyermek alkotása elsődíjas lett, a műhely, valamint vezetője, Grubanov Martinek Emília tanítónő nívódíjban részesült.

A díjátadót a szabadkaiak részére a kiseradanováci kézimunkacsoport vezetősége szervezte meg a helyi közösség épületében, ahol egy alkalmi kiállításnak is helyet adtak.

Az éjjeli pávaszem

Népes és színvonalas volt a vajdasági Gyermekszínhátszó Műhelytalálkozó Bácsfeketehegyen

Folytatás a 3. oldalról

Hajvert Lódi Andrea, a drámapedagógiai társaság elnöke és a találkozó szervezője arról számolt be lapunknak, hogy színvonalas előadások kerültek bemutatásra.

vaszem című darabot mutatták be, **Vörös Imelda** rendezésében. Emellett a zsűri javaslata az volt, hogy ha lehetőség van rá, még két előadás is kerüljön bemutatásra a találkozón. Mindkettőt az **újvidéki Petőfi Sándor Általános**

– A zsűri 30 előadást nézett végig, és a végén úgy értékelte, hogy legalább 6-8 példaértékű darabot láttak, de a többi is jó volt. Nagyon nehéz döntés volt, hogy a 6-8 előadás közül melyik jusson tovább a Weöres Sándor Országos Gyermekszínhátszó Találkozóra – mondta. – Mivel Vajdaságból csak egy darab juthat tovább, ezért a választás a **bácsgyulafalvi Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület Akombákom színhátszó csoportjára** esett. Ők *Az éjjeli pá-*

Iskola csapatai készítették. Az egyik a **Sulicsapat**, akik az *Iskolalabolygó* című darabot adták elő **Krizsán Szilvia** rendezésében, a másik pedig a **Négynyolc** csapat, ők a *Kire ütött ez a gyerek?* című színdarabot mutatták be **Beck Izabella** rendezésében.

A szervezők sok visszajelzést kaptak a tanároktól, csoportvezetőktől, akik nagyon elégedettek a zsűrivel. Ennek tagjai viszont arra hívták fel a figyelmet, hogy az a legfontosabb, hogy a műhelymunkán keresztül a gyerekek levetközzék gátlásaikat, merjenek megszólalni, és kifejezni önmagukat. A gyerekek azt hangsúlyozták, hogy nagyon élvezték a közös műhelymunkákat.

– A zsűri nagyon segítőkész volt, és sokat lehetett tanulni tőlük, a csoportok sok olyan javaslatot kaptak, amit fel tudnak majd használni. A gyerekek számára fontos volt, hogy megnézheték egymás előadását, és hogy együtt játszhattak a foglalkozásokon. A különböző településekről érkezett gyerekek vegyes csoportokba oszlottak szét, és olyan élményt kaptak itt, ami egész évre feltölti őket – számoltak be a szervezők.

L. J.

Fotó: Szarka Zsófia

Kétszázharminc év a Bács-ér partján

Pacsér már akkor is létezett, amikor anyukám anyukájának az anyukájának az anyukája is élt.

Ezt a kis falucskát még az igazságos Mátyás király ajándékozta az édesanyjának. Azóta nagyon sok év telt el, viszont a mi kis patakunk már akkor is itt csörgedezett, tehát sok mindenről tudna beszélni, és azt hiszem, nem végeznék egyhamar. Pont ezért foglalom én össze, mi történt a múltban.

Pacsér nem volt fontos a történelem szempontjából. Itt nem volt semmilyen csata, sem bombázás, csak nyugalom és békeség. Am egyszer csak a mi őseink Kisújszállásról és környékéről ide vándoroltak, hogy jobb életük legyen, hogy munkájuk gyümölcsét ne vigye el az árvíz. Itt le is telepedtek. Templomot, házakat építettek. Ekkor még Magyarország volt ez a terület. Aztán háborúk jöttek-mentek, és Pacsér jugoszláviai terület lett.

Ez idő alatt a mi kis patakocskánk is csak csörgedezett, figyelt arra, mi történik a nagyvilágban.

És amikor már az én szüleim is éltek, kitört a belháború. Jugoszlávia darbjaira esett.

A kétezres években mi is megszülettünk. Kicsi korunk óta ismerjük a Bács-ért, amit van, aki Krivajának hív. Mikor kicsi voltam, sokat jártam a partjára játszani. Most már kevesebb szer járok oda, inkább csak sétálni, de olyankor mintha mesélne nekem, hogy mire emlékszik száz meg száz évvel ezelőtől. Pont miatta döntöttem úgy, hogy én is továbbmesélem majd a történeteit egyik kisújszállási barátomnak. Így majd ha nagyobbak leszünk, sokan emlékezünk, milyen csodás is ez a környék, és hogy milyen sokat tud mesélni.

Büszkék lehetünk, hogy itt élő magyarok vagyunk. De élhetnénk Erdélyben, Felvidéken vagy Magyarországon, a kicsi Bács-ér mindenhova velünk jönne.

Kosaras Csenge, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Legkedvesebb állatom

Az én házi kedvencem egy kutyus. Még kölyök korában került hozzám. A nővéremmel rögtön a házba szeretnénk volna vinni, hogy velünk éljen. De anya nem engedte, ezért apa készítet nekik az első udvarban egy takaros kis házikót.

Pár napot gondolkodtunk, hogy mi legyen a neve, és végül a Lili név mellett döntöttünk. Jellemző rá, hogy amikor hazaérek, farkcsóválva fut a kapu felé, hogy üdvözljön, és egészen a bejárati ajtóig kísér. Kis termetű, amikor két lábra áll, alig ér el a combomig. A szőre rövid, vörösbarna színű, tapintásra kicsit durva. Lógó füle néha eltakarja élénk barna szemét. Nagyon hízelgő, szófogadó kutya. Hallgat a nevére, és szeret velünk labdázni, zavarócskázni. Ha kinn sétálunk az utcán, hűségesen kísér minket, és ugatásával elzavar más kutyákat és macskákat, mintha vigyázna ránk. Nem harapós természetű. Hangos csaholással jelzi, ha valaki jön hozzánk. Szomorú tud lenni, ha útban van, és gorombán rászólunk. Olyankor lehajtja fülét-farkát, és a helyére megy. Jójúzen megeszik mindent, amit adunk neki, nem válogatós.

Szeretem őt, mert játékos és jó házőrző.

Milinkov Jasmina, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Ha kinézek az ablakon

Otthon üldögéltem, néztem a tévét, mikor egy ablakon is áthallatszódó madárcsicsergés megzavart.

Gyors libbenéssel felálltam az ágyra, és kinéztem az ablakon. Hogy mit láttam? Elmondhatom: áthatoló fényt, mely oly vakító fényével terjeszkedett, hogy árnyékom önálló életre kelt. Duruzsoló darazsakat, kik éppen búbajos násztáncukat járták. Vadászó madarakat, melyek röptükben kapták el zsákmányukat. És ekkor azt kívántam, bár nagyobb ablakom volna, hogy ki nyithassam és kiülhessek a párkányára, hadd érezhessem a virágzó orgonák elbűvölő illatát, hogy láthassam a bájoló tulipánok szép, színes szirmát.

Erre vágytam, de mikor visszatértem a képzelte ablakból, már nem nézhettem semmit az ablak másik oldaláról, hiszen addig képzelődtem, hogy beesteledtem.

Sándor Lara, 4. osztály, Emlékkiskola, Zenta

Az én nagymamám

Szeretném bemutatni a nagymamám. Őt úgy hívják, hogy Ibolya.

Egy tanyán él, és háziasszonyként dolgozik otthon. Egyszer régen, mikor elmentünk hozzá a nyári szünetben, segítettünk neki nagyon sok mindenben. Az első nap összeszedtük a tojásokat, és később játszottunk. Az volt az egyik kedvenc élményem, amikor sütöttük a palacsintát. Az utolsó nap a mama spagettit főzött. Este jött értünk apa, és mentünk haza.

Ez egy remek nyári élmény volt. Szeretnék még sok ilyen szép élményt. Az én mamám a világ legjobb mamája, és én ezért szeretem nagyon.

Harmat Lili, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Négy nap jegyzete

2016. 01. 20.

Régen már házit csináltam, nagyon sok volt, és sietnem kellett, hogy elkészüljek az iskolára. Amikor kiléptem a kapun, észrevettem, hogy a busz már közeledik, majdnem elkéstem. Barbi ült mellettem, azt mesélte, hogy miből írnak ellenőrzőt. A suliban Petrával egy picit összekaptunk. Az egyik órán nagyon nevetett, és én rászóltam, ő meg megsértődött. Nem tudom, ezen hogy lehet megsértődni. Este anyával beszélgettem.

2016. 02. 03.

Dél előtt tanultam. A buszon Flóra ült mellettem, szeretem, ha velem ül, mert tudunk beszélgetni, az iskolámhoz közel van a középiskola, és együtt szoktunk jönni. A suliban minden rendben volt. Este, amikor hazaértem, a kutyusom pont ellett. Anyával felügyeltük, hogy minden rendben legyen. Az est végére négy kiskutya jött világra.

2016. 02. 07.

Ma van a születésnapom. Jöttek hozzám az osztálytársaim, az elején egy kicsit unalmas volt, de ez mindig így szokott lenni. Kimentünk bújócskázni, nagyon jól éreztük magunkat. Én tízevesnek éreztem magam, de mégis igazi gyereknek. Szeretem az osztályom, mert összetartóak vagyunk. Néha összeveszünk, de mindig kibékülünk. Este lefeküdtem, mert kimerült voltam.

2016. 02. 09.

Ma nem megyek az iskolába, mert nagyon megfáztam, tegnap se voltam, de szerintem holnap már megyek. Otthon nagyon unatkoztam, és sütit sütöttem. Anya, amikor hazaért, megdicsért a süti miatt, de attól még holnap suliba kell mennem. Felhívtam a többieket, hogy holnap megyek, és hogy mi a házi. Úgy készülődtem, mint egy elsős kislány, aki nagyon izgul az első iskolanaptól. Este beszélgettünk anyával.

Kovács Afrodita, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Testvérem

Bemutatom a testvéreimet, Alexot.

Ő három évvel fiatalabb nálam. Amikor nevet kellett adunk neki, anyukám megkérdezte tőlem, hogy Alexnek vagy Maximnak nevezzük-e el. Alexot választottam, mert nekem ez a név jobban tetszett! Kicsit hosszabb a haja, mint a többi fiúnak, és szőke. A szeme barna, az orra pedig pisze. Középmagas és sovány. Sokszor összeveszünk, de azért szeretem. Veszekszünk, mert nem engedi nekem, hogy megpusziljam. A hobbjai a focizás, és tabletozni szeret. Atlétikát sportol, mint minden gyerek a családban. Szeret hízelegni, és könnyen megsértődik. Kedvenc színe a kék, és most nyolcéves. Sok versenyre megy, és tizenöt érme van. Legutóbb Magyarországon volt versenyen velem. A csapatjában első volt, mint én. Érmem nem kaptunk, mert nem volt.

Nagyon szeretem, mert ő az én testvérem.

Bezkorvajnij Teodóra, 5. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Szülohelyem
- Lipták Brigitta,
1. osztály,
Miroslav Antić
iskola, Palics

Kedves Pajtások!

Nagyon jó dolog, ha szabadjára tudjuk engedni fantáziánkat, márpedig a mai válogatásunkban erre szép számban van példa. Nemcsak a jövőnket fürkészsze, az ablakból kitekintve vagy a kis herceg világában megmártózva szárnyal a képzeletünk, hanem akkor is, ha unatkozunk az iskolatásunk, vagy naplót vezetünk, sőt akkor is, ha a múltban búvárkodunk. Erre jó példa a mai indító fogalmazás, Kosaras Csenge kitűnően felépített leírása szülőfalujáról, melyet a rajta keresztül folyó Bács-érrel mutat be. Érdemes elolvasni!

A héten a szabadkai Kizur István, az adai Cseh Károly, a kisoroszi Gligorije Popov, a csantavéri Hunyadi János és a budiszavai Ivo Andrić iskola diákjai küldtek munkáikkal.

Köszönjük!

Nagy Magdolna

Az életem tíz év múlva

Én még csak 13 éves vagyok, de már elgondolkodtam, hogy milyen lesz az életem 10 év múlva.

Először is szeretnék továbbtanulni, mert kicsi korom óta az az álomom, hogy fodrász legyek. A fodrászathoz hároméves iskola kell. Ha befejezem a sulit, akkor pedig segíteni fogok a szüleimnek. És mikor kijártam a munkagyakorlatot, vagyis a saját életemet kell élnem, keresni fogok egy kiadó szalont. Mikor megnyitom az üzlethelyiséget, fogadni fogok egy munkást, tehát ketten leszünk. Huszonöt évesen lesz egy kislányom és egy kisfiam. Azután veszek egy házat Szabadkán, bár Csantavéren közelebb leszek a szüleimhez. A házam emeletes lesz, és található majd egy nagy konyha benne, egy előszoba, egy nappali, egy hálószoba, egy fürdőszoba, elejében egy nagy gyerekszoba lesz. Később külön szobában alszanak. Egy nagy terasz is lesz, ahol lehet akár közösen játszani, például társasolni, jó időben kint reggelizni vagy beszélgetni fogunk. Visszatérve a gyerekeimre, meg fogom tanítani velük, hogy ne szemtelenkedjenek, hogy tudjanak bánni a pénzzel, tiszteljék meg az idősebbeket és fogadják el tanácsaikat. Megengedem, hogy szórakozzanak, de első kell hogy legyen a tanulás. Kitűnő tanulók lesznek, ezért sokat fogok velük foglalkozni. Mindent megveszek nekik, amit szeretnének, és minden héten háromszor kapnak tőlem zsebpénzt. Hiszen én is kaptam a szüleimtől. A tanulás mellett fontos lesz a tisztaság is. Eleinte én fogok takarítani náluk, de később megtanulják, hogy magukra takarítsanak. Majd megmutatom a lányomnak, hogy hogyan kell megfőzni különböző ételeket. Át fogom adni a kislányomnak, Emmának a recepteket, mint ahogyan anyukám tette velem. Bence, a kisfiam segítőkész gyerek lesz. Nem fog szemtelenkedni, hanem tisztelni fogja a szüleit. Az apjával fogják végezni a férfimunkát a kertben, én és a lányom gyönyörű virágokat ültetünk, a fiúk pedig fákat. Tiszta lesz az udvar és a házunk is. Gondolom, lesz egy autónk, amit még nem képzeltem el.

Szeretném, ha az álom megvalósulna, és kedvesek lennének a gyermekeim, „mert minél több szeretet és jószág sugárzik belőled, annál több áramlik vissza”.

Rác Noémi, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A szobám – Pápista Nikoletta, 6. osztály, Ivo Andrić iskola, Tiszakálmánfalva/Budiszava

Már néha gondolok a szerelemre

Mi is az a szerelem?

Mint egy tábla csokoládé?

Vagy egy pohár limonádé?

Milyen az, ha a hasadban pillangók röpködnek,

a tenyeredből izzadságok csöpögnek?

Vajon hogy néz ki, ha elpirulok

Meg a nagy őt látván zavarban vagyok?

Én a szerelemtől megvakulok.

Komáromi Balázs Levente, 7. osztály,

Sever Đurkić iskola, Óbecse

Az unatkozó iskolatáska

A hetedik iskolaév elején kapott meg engem az új gazdám. Az előtte lévő nagyon rosszul bánt velem.

A régi gazdám, amikor hazaért, csak bedobott a sarokba, és egész estélig ott hagyott porfogónak. Este csak belém dobálta a tanszereket, és ment aludni. Reggel feldobott a hátára, és ment az iskolába, ahol kíméletlenül bánt velem. Dobált, labdának használt. Emiatt az év végére tele voltam karcolással, még a karom is elszakadt. Felraktak az internetre, hogy eladjanak, persze nagyon olcsón, mert minél gyorsabban meg akartak szabadulni tőlem. Őt hete raktak fel, de még nem volt érdeklődő, aki megvenne. Valami csoda folytán a hatodik héten egy varrónő megvett engem a fiának. A szakadt karom megvarrta, rendbe tett és odaadott a fiának, aki nagyon örült nekem. Vigyázott rám, nem dobált engem, mint az előző gazdám.

Végre találtam egy olyan gazdát, aki megbecsül engem. Nagyon örülök, hogy egy ilyen jó fiú vigyáz rám, mint ő.

Mecserik Dávid, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Találkozásom a kis herceggel

Egyszer elmentem egy híres lottózóba. Ez Budapesten történt. Egy nagyon nagy épületben volt, és háromezer forint volt a jegy. Anyukám kért kölcsön a bankból, hogy kifizethessem.

Nagyon izgultam, mert sokan voltak. A húzás után azt mondták, hogy megnyertem. Nagyon örültem. Megvalósítottam a régi vágyam. A Holdra utaztam. Előbb persze befizettem a számlát, mert tartoztam. Amikor Amerikába értem, rögtön úrhajóra is szálltam. Egy napig kellett utaznom. Néha unatkoztam, mert sok mindent vittem magammal. Amikor odaértem, rögtön arra gondoltam, hogy másik bolygón vagyok. Nem találtam semmi furcsát, sem szokatlant. Magam voltam a Holdon. Vagy legalábbis azt hittem. A kis herceg is a Holdon volt. De sokáig nem találkoztunk, mert a Hold sem egy kicsi bolygó. Három nappal később találok a kis herceggel. Nagyon gyorsan megismerkedtünk. Így kezdtem a beszélgetést:

– Szia! Hát téged hogy hívnak?

– Engem? – kérdezte a kis herceg.

– Te vagy a kis herceg? – találgattam én.

– De engem kérdezel? – kérdezte türelmesen a kis herceg, mert ha kérdeztet egyet, akkor többet nem szalasztotta el a többi kérdést sem.

– Igen – mondtam.

– Igen, eltaláltad! Én vagyok a kis herceg! Honnét tudad? – kérdezte meglepődve.

– Onnan, hogy egy könyvet olvastam rólad és Antoine De Saint Exeipéryről – mondtam izgatottan.

– Mi az a „könyv”? – kíváncsiskodott a szőke hajú gyermek.

– A sok papír összeragasztva. Azon a sok papíron ír valamit, amit mi földiek el szoktunk olvasni.

– Te a Földről jöttél?! – meglepődött. És utána néma csönt támadt.

– Te a Földről jöttél? – kérdezte újra.

– Igen – mondtam suttogva. Elkézdünk sétálni. A kis herceg össze volt keveredve, nem tudta, hogy mi történik. Láttam a szemén. És egyszer csak megszólaltam:

– Fogadjunk, hogy te a B-612-es bolygóról jöttél!

– Mi az, hogy fogadjunk? És honnét tudad, hogy arról a bolygóról jöttem?

– A fogadás az, amikor az ember biztos abban, amiben hisz, és pénzt is adna, hogy igaz van. Akinek igaz van, az kapja meg az összes pénzt. A könyvben írta, hogy onnan jöttél.

Egy hangot hallottunk.

– Mennem kell... – suttogta.

– Szia!

Elment, s kicsit szomorú voltam.

Mészáros Ernő, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

„Állati” ötletek robotok készítéséhez

Gépek tervezéséhez mérnökök gyakran vesznek ötletet a természetből, különösen az állatvilág szolgáltató tipppekkel. Ezeket a robotokat még nem láthatjuk túl gyakran, hiszen egy részük kísérleti stádiumban van, egyes modellek pedig speciális kutatási célokat szolgálnak, mindenesetre jó tudni, hogy egy csomó „állati” tulajdonságot jól lehet hasznosítani mesterséges formában is, ha minden kötél szakad.

Robobee

A Harvard és a Northeastern Egyetem azért hozta létre ezt a mesterséges méhet (robobee), hogy ha az igaziak kihalnak, ne szűnjön meg a növények beporzása. Robert Wood, a National Geographic ösztöndíjasa is részt vett a fejlesztésben. Persze jó kérdés, mennyire valószínű ilyen apróságokkal pótolni a világ összes méhét, de örömteli, hogy a lehetőség már adva van.

Robothal

A kinézetében eltéveszthetetlen szerkezet a vízszennyezettséget méri, annak reményében, hogy hamarabb veszi észre a veszélyt, mint ahogyan az pusztítani kezdene, de a robothal akkor is hasznos lehet, amikor már nem célszerű búvárokat küldeni a vízbe. A képen nem érződnek az arányok, de a robothal 1,5 méter hosszú, és képes a víz alól is adatokat küldeni a felszínre, hogy ott kielemezzék. (24.hu)

A Star Wars űrhajója legokockából is elkészül

Amalajiai Legolandban kap helyet a Star Wars-filmekből ismert Millennium Falcon űrhajó hatalmas kockaváltozata. A legováltozatot 250.000 kockából készült, és 4,8x3,6 méteres lesz. Az ötletgazdák, Dan és Christopher Steiniger, apa és fia, hivatásosnak számítanak a nagy tárgyak előállításában legokockákból. Mint vallják, kockaépítésnél nagyon fontos az odafigyelés, a türelem, a precíz munka.

Egyébként a világon negyven hivatásos legokocka-építőt tartanak nyilván, akik a hangzatos Lego-építésmester címet viselik. Christopher és az apja köztük vannak.

Tízezer dollár egy tízéves fiúnak az Instagramtól

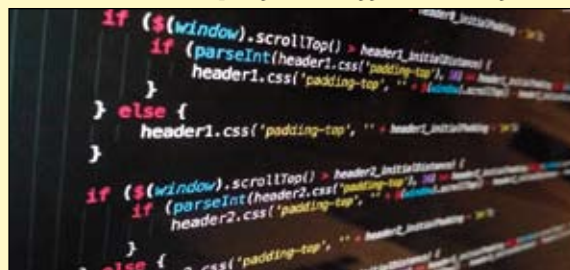
A fiú a kommenteknél vett észre egy súlyos hiányosságot, s a képmegosztó nem volt hálátlan.

A finn média csak Janiként emlegeti a fiút, aki rájött arra, hogy bárki kommentjeit kitörölheti, ha a képek alá bemásol egy adott kódot. Jani azt állítja, hogy akár Justin Bieber fiókját is megtámadhatta volna, ha akarja. Februárban jelentette be a problémát, s a következő hónapban meg is érkezett a pénz. Már kitalálta, hogy mire költi el a megérdemelt jutalmat: új bringát venne belőle.

Jani a legfiatalabb ember, akinek valaha fizetett a képmeg-

osztó egy hiba észleléseért. Más nagy online cégekhez hasonlóan az Instagram is pénzadományt ad annak, aki rosszindulatú hackereket megelőzve fedez fel egy olyan hiányosságot vagy hibát, ami veszélyt jelenthet az oldalra és a felhasználókra nézve. Eddig nagyjából 800-an kaptak jutalmat, nap mint nap érkeznek bejelentések tinédzserektől, de ilyen fiatalon még senki sem talált olyan hibát, amit az oldalnak javítania kellett volna.

Talán nem meglepő, hogy Jani azt nyilatkozta egy finn újságnak, hogy később kiberbiztonsággal szeretne foglalkozni.

CSILLAGÁSZAT

A Merkúr a Nap és a Föld között

Ritka égi jelenség szemtanúi lehettünk május 9-én, amikor a Merkúr elhaladt a Nap előtt. A bolygó 88 nap alatt kerül meg a Napot, így nagyjából négyhavonta lekörözi a Földet. A bolygó pályája azonban nem esik egy síkba a Földével, azzal 7 fokos szöveget zár be. Így rendszerint úgy tűnik, mintha a Merkúr a Nap korongja fölött vagy alatt haladna el, csak ritkán kerül pontosan a Nap és a Föld közé. Ilyenkor viszont a Merkúr korongja tulajdonképpen parányi napfogyatkozást hoz létre, amit évszázadonként néhány alkalommal lehet csak látni, de csak

távcsővel, mert a Merkúr látszó átmérője nagyon kicsi.

Legközelebb 2019 végén ismétlődik meg a jelenség.

Minden évszaknak és hónapnak megvannak a maga szépségei, jellegzetességei, de ha választanom kellene közülük, én a tavaszt és azon belül a májust választanám. A tavasz a rügyfakadás, a szaporodás, fészekrakás és a fiókanevelés időszaka, és mindez májusban teljesedik ki, amikor már zöldbe borult az erdő, virágok milliói nyílnak a mezőkön, a réteken, ujjongva énekelnek a mezei pacsirták, messzire sodorja a szellő a pólingok bugyborékoló nászhangjait, a lombkoronában hernyókra vadászik és vidám trillákat küld szét az erdőben a sereghajtóként érkezett aranytollú sárgarigó. A madarak és fák napja (május harmadik vasárnapja az idén 15-ére esett) arra is jó lehetőséget kínál, hogy felkerekedve személyes ismeretséget köthessünk a természet dalnokaival.

Messzire hallatszik a nádiringó karicsoló éneke

Gyermekkoromban, a múlt század harmincas-negyvenes éveiben még kiszámítható volt az időjárás. A télen lehullott vastag hótakaró tartósan megmaradt, heteken át játszottunk a magunk építette hókunyhókban, míg azután február derekán egyszerre csak megcsordultak az ereszek, egyre többet sütött a nap, pirostarka bodobácsok sütékéreztek az öreg akácfa törzsén, és március 15-én ingujjban mentünk az iskolában rendezett ünnepségre.

Legyünk óvatosak, de ne féljünk!

Változott a környezet. Annak idején gyakran hasaltam a bokrok között vagy a rét fűvében, hogy egy-egy madarat vagy más állatot megfigyeljek. Senki sem óvott a kullancsoktól, és emlékeim szerint nem is ragadt belém egy sem. Arról pedig, hogy léteznek súlyos betegségek, amelyeket ez a kis vérszívó terjeszt, akkoriban valószínűleg még az orvosok sem igen hallottak. Vidéken biztosan nem. Ma viszont, bármilyen szívesen tenném is, különösen árnyas erdőben nem fekszem a fűbe vagy az avarba, ha pedig a megfigyelés körülményei mégis megkívánják, utána alaposan átvizsgálom magam. Pedig milyen nagyszerű érzés volt, főleg a nyári kánikulák idején, leheverni egy bokor alá, szundítani egyet, vagy csak elnyújtózni, és hallgatni a ma-

Mi minden hallható, látható a nádfoltokban?

Vizeink zöldes hátú hala a bodorka vagy búzaszemű keszeg

darak énekét, a rovarok szüntelen zümmögését és a lombok andalító suttozását. Persze azért nem szabad megengedni, hogy a kullancsok megfosszanak a kirándulások és a megfigyelések örömétől. Nem szabad folyton rájuk gondolni, és persze védekezni is lehet ellenük. Az oldalzsá-komban már évek óta ott lapul az a spray, amely, legalábbis a rajta levő felirat szerint, megvéd az apró vérszívóktól. Ha olyan helyen járok, ahol a bokrok között vagy a nyirkos fűben feltehetőleg kullancsok rejtőznek, előzőleg befújom a nadrágom szárát, a zoknimat, és ez a módszer eddig bevált. Ha néha mégis talállok este egy-egy kullancsot magamon, a borotvás nyaktíló módszerrel egy pillanat alatt eltávolítom. A fejrésze ugyan néha a bőrömben marad, de az esetleges

veszélyt testének a többi része jelenti. Csipesszel vagy tűvel piszkálva a kullancs a sebbe „köp-het”, így bennünket is megfertőzhet például a Lyme-kórral. Tudom, persze, hogy vannak, akik más módszert tartanak jónak a védekezésre, én azonban továbbra is a „guillotine”-ra esküszöm.

Bodor-e a bodorka?

A nádfoltokból messzire hallatszik a nádiringó karicsoló éneke, önfeledten kiáltozik a kakukk, a sekély vízben ezüstös V betűt húz maga után a part felé igyekvő pézsmapocok, és mindenütt lepkék, szúnyogok, legyek repülnek. A különböző vízinövények – békatutaj, süllőhínár és hínáros vízboglár – között kisebb-nagyobb halak úszkálnak, és tiszta vízben, különösen távcsővel, jól megfigyelhetjük őket. Álló- és folyóvizeink egyik leggyakoribb hala a 25–30 centiméterre megnövő bodorka. A háta zöldes árnyalatú, oldalai ezüstösen csillognak, hasa tavasszal, az ívás idején vörhenyes. Ilyen színűek a mell- és hasúszói, valamint a farok alatti úszója is. A bodorka a vízinövényekben gazdag partközeli részeket, csatornákat kedveli. Ívásuk akkor kezdődik, amikor a víz hőfoka tartósan 10–15 Celsius-fokos lesz. A lerakott akár százezer ikra köveken vagy növényeken tapad meg, itt nyolctíz nap alatt kel ki belőlük az ivadékok.

Sch. E

Tudod-e?

A kullancsok a pókokkal, még pontosabban az atkákkal állnak rokonságban, ennek jól látható bizonyítéka a négy pár járóláb. Szerte a világon csaknem 800 fajuk ismert, vidékeinken kb. 40 fordul elő. Egyetlen nőtény mintegy 3000 petét rak le.

A kövésre hízott kullancs

A kullancsok hihetetlen mértékű elszaporodásáról és a fertőzésveszély növekedéséről szóló hírek ellenére a tavaszi kirándulások éppen olyan szépek, mint fél évszázaddal ezelőtt. Használjunk ki minden alkalmat, amikor legalább néhány órát a szabadban, erdőben és mezőn tölthetünk! Figyeljük a madarakat, csodáljuk meg a virágokat és a tarka szirmokra érkező rovarokat, de azért este ne feledjük alaposan megnézni, hogy ragadt-e ránk nemkívánatos útitárs, különösen a fedetlen testrészekben!

Ez a békatutaj

A kíváncsi Nyuszi-Muszi

Nyuszi-Muszi alig volt néhány hetes, s máris nagyon szeretett kérdezősködni.

– Miért lakunk a mezőn? – szerette volna tudni. – És miért éppen ebben a lyukban? Miért van ilyen furcsa farkincám? – kérdezgette lépten-nyomon.

– Egyszer még elvisz a kíváncsiság! – figyelmeztette az apja.

S testvérei megtoldották: de el ám!

Egy reggel Nyúl apó így szólt:

– Ma ne bújj ki a lyukból, fiacskám. Emberek járkálnak odakint.

– Mik azok az emberek? – kérdezte Nyuszi-Muszi.

Kidugta az orrát, kukucskált. De abban a pillanatban különös szorítást érzett: valaki megragadta a fülénél fogva, s felemelte a levegőbe.

– Remek ajándék a fiacskámnak! – örvendezett az ember. Nyuszi-Muszit betette a zsebébe, s boldogan indult vele az autóbusz felé.

A zsebben nagyon sötét volt, s Nyuszi-Muszi most már nagyon bánta, hogy a lyukból embert látni kidugta a fejét. De a kíváncsiság most sem hagyta nyugton.

„Mi történik most velem?” – kérdezgette folyton magában.

Az ember meg felszállt egy autóbuszra, s nemsokára haza is érkezett. Hipp-hopp felszaladt a lépcsőn, s egyszer csak ott állt a fia előtt.

– Hoztam neked valamit – mondta a kisfiúnak, aki ott ült a földön.

Mikor Nyuszi-Muszit letette elébe, a fiúcska nagy szemet meresztett, s azt kérdezte:

– Szól, ha megnyomom? – s mindjárt alaposan meg is nyomkodta Nyuszi-Muszi hasát.

De Nyuszi-Muszi kiugrott a kezéből, s usgyi, a nyitott ajtón át be a fáskamrába! A fáskamra sarkában talált egy lyukat, s oda gyorsan beugrott. Ment, ment, egyre beljebb, be a sötétbe, míg végre biztonságban érezte magát. De kíváncsisága most sem hagyta nyugodni, s ezt kérdezte magától: „Vajon ki lakott ebben a lyukban azelőtt?”

Az ember utánaszaladt, s éppen akkor ért a fáskamrába, mikor Nyuszi-Muszi fehér farkincája eltűnt a lyukban. Megállt a lyuk előtt, találgatta magában, milyen mély ez a lyuk, s hogyan tudná onnan kicsalogatni a nyuszit.

– Megvan! – szólt végre. – Káposztalevelet hozok, s odateszem a lyuk elé.

Kiment a kertbe, s nemsokára friss káposztalevéllel tért vissza.

Nyuszi-Muszi ez alatt egyre beljebb kotorta magát a lyukban, s igen jól érezte magát. Egyszer csak inycsiklandozó illat csapta meg az orrát, s a gyomra is megkordult. Elindult a szag után, ment, ment, egyre kijjebb, s már ott is volt a lyuk nyílásánál. Olyan mohón esett neki a káposztalevélnek, s olyan csúnyán habzsol, hogy a mamája bizony kétségbeesett volna, ha látja. Éppen befejezte a lakmározást, s törölgette bajszát, mikor hirtelen fény csapott be az ajtónyíláson.

– Jaj nekem! – rettent meg Nyuszi-Muszi, és gyorsan beugrott a lyukba.

Nyuszi-Muszi villámgyorsan kúszott befelé, s mikor már jó mélyen volt, azt gondolta magában: „Többé ki sem bújok innen!”

Az éjszakát benn töltötte, jó meleg vackot csinált magának, de reggelre megint megkordult a gyomra.

Akkor meg ezt gondolta: „Éhen pusztulok. Mégis megnézem inkább, maradt-e még valami a káposztalevélből.”

Azzal kidugta a fejét, meglátta a káposztalevelet, s már éppen utánakapott, mikor észrevette az embert. Ijedtében visszaugrott a lyukba.

– Megint éhesen maradtam – mondta boszszankodva, s jó mélyen bemászott az odúba. Most bezzeg ismét fogadkozott, hogy soha többé ki nem dugja az orrát onnan.

De az ember okosabb volt. Ismerte ő a kis nyuszikat. A káposztalevelet most nem a lyuk elé tette, hanem a fáskamra küszöbére. És leste a nyulat.

Nyuszi-Muszi gyomra akkorát kordult reggel felé, hogy csak úgy visszhangzott belé a fáskamra.

„Lesz, ami lesz – gondolta megint –, mégsem halhatok itt éhen?”

S azzal elszántan előbújt a lyukból. Körülnézett. Hát a szép káposztalevél ott mosolygott a küszöbön. Nyuszi-Muszi ugrott egyet, ugrott kettőt, a küszöbön termett, s nagy éhesen neki-esett a zsenge káposztalevélnek.

Az ember ott leskelődött a kulcslyuknál.

„Most megfogom” – gondolta magában, s kinyitotta az ajtót.

De Nyuszi-Muszi abban a pillanatban ott hagyta a káposztalevelet, s az ember lába között kiugrott a kertbe, onnan ki az utcára, s futott, futott, ahogy bírta. Most már tudta, hova juttatta őt a kíváncsisága. Keservesen kezdett sírni a mamája után.

Az ember éppen akkor ért oda. De már a rendőr is észrevette a kis riadt jószágot. Nyuszi-Muszi tettette magát, hogy nincs is ott, picire összezsugorodott, de az ember csak felvette, hiba kapálózott a kezében.

– A mezőről hoztam a kisfiamnak – magyarázta a rendőrnek –, de szegényke nagyon vad, nem akarom tovább kínozni. Inkább visszaviszem.

S Nyuszi-Muszi újra bekerült az ember sötét zsebébe. Megint utazhatott az autóbuszon jó darabig, míg végre le nem tették a zöld fűre, ott a mezőn.

Nyuszi-Muszi nagyot bukfenezett örömben, s rohant, egyenesen haza.

– No, te buksi! – kiáltott az apja. – Nem mondtam, hogy elvisz a kíváncsiság?!

– Nem tudom, ki vitt el, lehet, hogy Kíváncsiság a neve, de annyi biztos, hogy szörnyű sötét volt a zsebemben – mondta megnyugodva Nyuszi-Muszi.

Angol népmeséből írta Jékely Zoltán

Végel László
Bűnhődés
 Naplóregény (részlet)

Nach Berlin...

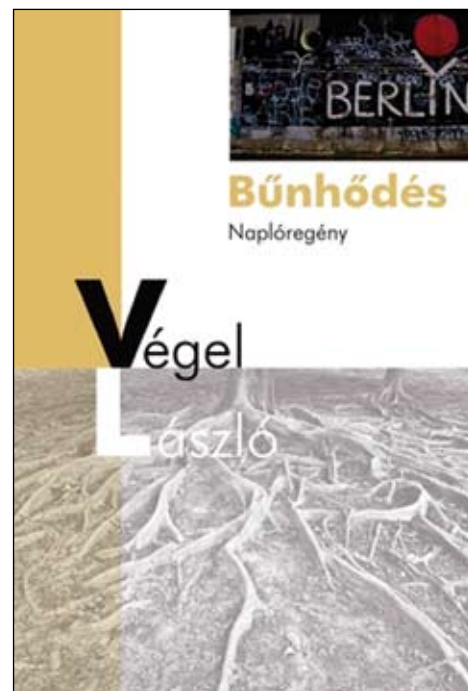
Megérkezted. Gyalog rovod a berlini utcákat, ismételten körbejárd a nevezetes tereket, kifulladásig hajszolod magad, lábizmaid sajognak: makacsul ellenőrzöd képzeleted. Új ismerőseidet faggatod, bújod a napilapokat, régen olvasott, telefirkált könyvekre gondolsz. Azt az ábrándot teszed próbára, amelynek Európa a neve. Végre megidézheted azokat a szellemi, kulturális élményeket, melyek számodra erkölcsi kötelesség erejével bírtak.

Közéletről szemléled a világot, amelytől távolból évtizedeken át meghatódva tiszteltél, amelyben nem kis büntudattal naivan reménykedtél. Nehéz felsorolni, mennyi áldozatot hoztál ezért a reményért. Az egypártrendszer gyermeke vagy, hatása alól nem vonhattad ki magad, akkor is meghatározott, amikor vitába keveredtél vele. Pórusaidba ivódott, cinkosává tett, ügyesen tévutakra terelt, ahonnan elszántan rohamoztad a boldogabb jövőnek nevezett illúziókat. Az utópikus útból azonban damaszkuszi út lett. Beletörődöttél abba, hogy ez véglegesen meghatározta az életedet. Semmit sem kezdhetsz immár előlről. Ennek a kudarcnak az élményével érkezted meg Berlinbe: az önmagát eltékozló fiú jóvátehetetlen büntudatával.

Eddigi tapasztalataidtól nem szabadulhatsz, a tékozlást nem teheted jóvá. Sztoikusán tudomásul veszed, hogy megöregedtél. Mindig kíváncsi utazó akartál lenni, de Berlinben döbbsz rá, nem vagy kíváncsatos utas: európai nosztalgiaid csupán akkor nyugtázzák elégedetten, ha a peremvidék naiv rajongójaként távol maradsz a középponttól, így teszel eleget európai hivatástudatodnak. A peremvidékről érkezel, és ezért szükségszerűen betolakodó vagy. Túl a férfikor delén először találkozol Európa hétköznapi valóságával, eddig csak a kis nemzetek nyomorúságos civakodásait láttad, most a bőrdön tapasztalod a nagyok előkelő önzését. Az általuk ejtett sebek már-már láthatatlanok, de annál mélyebbek és tartósabbak. Éreztetik veled, mégiscsak mostohagyerek vagy, a barbaricum jóvátehetetlenül eltorzított, sajnálatra méltó emberfajtája maradsz. Tanuld a nagy európai nemzetek nyelvét, sajátítsd el kultúrájukat, ezzel legalább részben jóvá teszed születési hibáidat. Nekik semmit sem kell tudniuk a barbaricumról, felesleges minden, a világgal kapcsolatos ismeret.

Számkivetetten érkezted, de számkivetett maradsz itt is. Lerobbant, piszkos városrészbe tévedsz, ismerős szavak ütnek meg a füled; itt élnek az ázsiai, balkáni, Duna menti vendégmunkások, olcsó sörrözkben kóvályognak, haza vágyakoznak, miközben attól tartanak, hogy egyszer kitessékelik innen őket. Az önkéntes európai rabszolgák elégedettek; az összekuporgatott pénzzel haláluk előtt megvásárolják a hazai édent. Ez a rabszolgaság lett az utolsó szocialista utópia. Beszélnek a nyelved, de nem feded fel előttük kilétedet, szégyelled magad, hisz felismered, végső fokon te is olyan vagy, mint ők. Lelki rabszolga. A városrag felé veszed az irányt, a Ku'damm végén ácsorgó utcalányok magyarul, szerbül, lengyelül, csehül társalognak egymással. Rendőrautók suhannak el mellettük, a lányok az árkádok alá osonnak. Részeg patrióták dülöngélnek közöttük, alkudoznak, drágállják a barbár húst, a barbár nők ölelését. A magas tarifa miatt durván lehordják a lányokat, akiket csak a koromfekete berlini ég védelmez. A szalonokban a szocializmusból kiábrándult prágai, budapesti, belgrádi, zágrábi értelmiségi elit vezeklő szavakkal ostorozza a baloldali vétkeket, Berlinben a nemzetállami értelmiségiek is, de még az egypártrendszer bábékoszorúsai is üldözött ellenzékieknek tüntetik fel magukat. A sör habzik a pohárban, a barbárok panasza megvigasztalja a civilizáltakat: lám, ők megfontoltak voltak; időnként megveregetik a sorsvesztettek vállát, akik ettől elégedetten indulnak haza, úgy érzik, megkönnyebbültek, mert kimondták az igazságot, teljesítették szellemi hivatásukat.

A nyugati világban, az individualizmus bölcsőjében felismered, hogy közömbösen, mint az utcán árusított virslit, elfogyasztják személyiségedet. Már is úgy tűnik, búcsút kell venned illúzióidtól. Elvesztetted ott-

honod, a peremvidéken az igazi Európára vágytál, elvesztetted Európát, mert az nem ismeri saját peremvidékét. A nagy európai nemzetek szemében Európa már régen összezsugorodott. Nem lelkesedsz ezért a világért naivan és ártatlanul. Majdnem egy életen keresztül vonzó szellemi élményed, elérhetetlennek tűnő világod volt, de amikor találkoztl vele, éppen ennek az élménynek a hitele vált kérdésessé. Európában születted, de Európát csak a képzeletben élted át. Európa elsősorban kultúra volt, és nem maga a valóságos élet.

Évtizedeken át a világnézetileg elszigetelt barbaricumban álmodoztál saját Európádról. De sohasem volt bátorságod kitörni a világodból, amelybe beleszületél, amelyben illúziókat faragtál. Nem a kényszer akadályozott, hanem a félelem, hogy ha elmenekülsz, akkor önmagaddal, múltaddal szakítasz. Nem az erőszak, hanem az illúziók foglya voltál. Az évek múltak, mind kevésbé remélted, hogy egyáltalán látni fogod a kitalált Európádat, ám az ötvenedik életéved felé közeledve váratlanul szembesültél vele. Ajándékot kaptál, amikor már semmi örömet nem találtál benne. Késve érkezted, mert korán születted.

Kedves Olvasó Tanulók!

Barbaricum, Európa, peremvidék – ezek azok a toponímiák, amelyek révén Végel László *Bűnhődés* című, 2012-ben napvilágot látott regényének elbeszélője elhelyezi és meghatározza térbeli hovatarozását, illetve a Barbaricum–Európa viszonyrendszerben létezésének topográfáját. A *Bűnhődés* Végel László (1941) *Noran* Kiadónál napvilágot látott regénytrilógiájának (*Bűnhődés*, *Neoplanta*, *Balkáni szépség*) első darabja. Egy írói habitus képe bontakozik ki belőle, egy kelet-közép-európai író vallomása. Megrázó. Peremvidéki életéről, balsorsról és történelemről.

Bence Erika

ÉPÍTÉSZET

Régen és most

Mi fán terem a zsalugáter?

Az ablakok nyílászárnyainak elmozdítható, réseken Anyitható, pontos illeszkedéssel zárható, eső és napfény ellen védő, de szükség szerint valamelyes világosságot is biztosító szerkezete.

A szó német eredetű, a bécsi Schalluugaderből származik.

Egyrészt a szellőzést biztosító módon tette lehetővé a helyiségek ablaknyílásainak zárását, másrészt az ablakok üvegtábláit védte a mechanikai sérüléstől. Általában fából készült, ritkán csináltak zsalugátert lakatosmunkával és vaslemezről. A zsalugáteres ablak a polgárosodás jeleként kismemesi, városi polgári körökből került a gazdag parasztság révén a mezővárosokba, falura. Elterjedése országszerte megindult, de használata nem vált általánossá. Illusztrációnkon egy régi zsalugátert láthatok, de ma is gyártják, és ugyanúgy szép, mint egykor az ablakokon.

... és az ámbitus?

Nyelvünkben eredeti jelentése elavulóban van, de a zenei szaknyelv használja **hangterjedelem** jelentésben. Az építészetben az ámbitus nem más mint tornác, vagyis oszlopokon nyugvó nyitott (v. félig nyitott) folyosó parasztházak, -kúriák hosszanti oldalán. Ennek egyszerűbb változata a kevésbé díszes oszlopokkal kialakított tornác a falusi házakban, amit sok helyütt felénk németesen gangnak hívnak. Az **ambitus egyébként latin** jövevényszó (ambitus – körüljárás), mely az ambire ige származéka. A főnév jelentése a középkori latinban „oszlopos tornác” volt.

OLVASSUNK!

Százéves a Tanár úr kérem!

Művek esetében ritkábban tartjuk szívesen az évfordulókat, mint megalkotóik esetében. Ennek ellenére kivélt teszünk **Karinthy Frigyes Tanár úr kérem** című kultikus művével, mely humoros és szórakoztató stílusban tárja elénk a XX. század eleji iskolai életet. Egy kamaszfiú szemével láthatjuk a mindennapokat: a felelések, a dolgozatok miatti félelmet, a diákcsínyek és a nagy iskolai nevetések, viták és hétköznapok nosztalgikus hangulatát. A történet ugyan Budapesten játszódik, és több, nem összefüggő történetet mesél el, de szereplői ugyanazok: Bauer, főszereplő diák, Büchner, tanuló, Steinmann, tanuló, Mákossy tanár úr, földrajz, Erzi, szobalány és sokan mások.

Az író a valóság és a képzelet rendjét megfordítva meséli, hogy egyik reggel késve és lihegve érkezik meg az iskolába. Csendesesen lép be a VI. b osztály termébe, és leül az utolsó padban az üres helyre. Szerencséje van, mert a tanár csak legyint egyet, azt hiszi, hogy ő az, aki öt perc kikéredzkedett. Karinthy örömmel érzékeli, hogy itt van újra a

valóságos életben. Boldogan újságolja a mellette ülő osztálytársának, Büchnernek, hogy mennyire megkönnyebbült. Az éjszaka ugyanis azt álmodta, hogy már nem tizenhat éves, nem jár iskolába, hanem felnőtt. Huszonhét évesen ült egy kávéházban, író lett, és már sok könyve megjelent. Személyesen ismerte Molnár Ferencet és Bródy Sándort, de mégsem volt boldog...

Aki nem olvasta, figyelmébe ajánljuk!

NÉZZÜK EGYÜTT!

A fiatalság ritmusa, avagy a világ leghosszabb 3D festménye

Nangcsingban, Kína Csiangszu tartományának legnagyobb városában készült el júniusban a világ leghosszabb háromdimenziós hatású utcafestménye. A városban található Kínai Kommunikációs Egyetem campusán egy 365 méteres útra festették fel a rekordnak számító alkotást az egyetem hallgatói egy híres kínai művész, **Yang Yongchun** vezetésével. 20 napon át kora reggeltől késő estig dolgoztak a hatalmas alkotáson, ami többek között a város legjelentősebb építészeti látványosságait és a Jangce folyót ábrázolja. A festmény összesen 2500

négyzetméternyi területet borít be, és a Fiatalság ritmusa nevet kapta.

Az alkotás kétszeres Guinness rekordert lett, hiszen a leghosszabb és a legnagyobb aszfaltfestmény lett a világon. A háromdimenziós festmény egyben anamorfikus is, ami azt jelenti, hogy csak bizonyos szögben nézve adja ki a megfelelő formákat. Az alkotó csapat vezetője, Yang Yongchun művész elmondta, nagyon boldog, hogy festményükkel megdöntötték a rekordot, és örül, hogy minden egyes nap rengeteg fiatal fog végigsétálni a festményen.

Hogyan szórakoztak az ókori egyiptomiak?

(Több ezer évvel a videojátékok és okostelefonok előtt)

Az ókori egyiptomiak is olyan emberek voltak, mint mi. Dolgoztak, ettek, ittak, szórakoztak. A gyerekek szerettek játszani. Erre több bizonyíték is van olyan sírokban, amelyeket a régészek feltártak. Templomok falai örökítették meg különféle sportesemények, ünnepek jeleneteit. Mivel az egyiptomiak hittek a túlvilági életben, így olyan tárgyakkal együtt temették el halottaikat, amelyekről feltételezték, hogy szükségük lesz rájuk a másvilágon. A sírokban talált megszokott kincsek, fegyverek, edények mellett különféle játékokat, sportfelszerelést is eltemettek. Ezekről Hérodotosz művében is olvashatunk.

Tudod-e?

Még egy különleges nyaktörő gyakorlatot mutattak be, rendszerint ünnepek alkalmával. **Kákosy László**, az ókori Egyiptom kiváló szakértője szerint egy földbe erősített gerendára négy rúd volt erősítve, s ezekre nyolc ember mászott fel. A feladatuk az volt, hogy ne essenek le, miközben lentről himbálták őket. A győztesek állatokat, állatbőröket, köpenyeket kaptak.

Legjobb példák erre a fiatal Tutanhamon fáraó sírjából előkerült játékok. Társasjátékok bábukkal, labdák, teniszütők... A társasjátékoknál a figurák sokszor az egyiptomi istenek arcát viselték, s a táblákon is találkozunk velük. A szabályok nem ismertek a legpontosabban, de a maiakhoz hasonlóan egy táblát kellett bejárni a bábukkal. A lépések számát csontrudacsák dobásával határozták meg. Általában párokban játszották. Az egyik legnépszerűbb társasjátékot zenetnek hívták. Egy másik fajtát tjaunak neveztek. Többek között a tábla nagysága változott. Egy egészen más játék abból állt, hogy állatfejjel díszített pálcikákat kellett kis lyukakba helyezni. A lyukak mellé pálmafát rajzoltak. Ennek a szabályai sem ismertek.

A labdajátékoknak is vallási jellegük volt. A labdák kitömött bőrből készültek. A labdázás néha egymás hátán ülve történt. Olykor ütőkkel ütögették a kis méretű labdákat. Tekéhez hason-

Lakoma, zene, tánc

ló játék úgyszintén létezett, ebben a táblajátéktól eltérően többen részt vehettek.

Ezekon kívül gimnasztikai ügyességekben is megmérettették magukat a fiatalok. A khazza lawizza nevű ügyességi játék megmaradt a mai napig. Botokkal vívták. Nem volt cél sérülést okozni az ellenfélnek, legalábbis nem a sporteseményeken. Emellett birkóztak, bíró jelenlétében. Persze a közönség nagyon élvezte az ilyen mutatványokat. A legnevezetesebb mérkőzéseket templomok falaira festve örökítették meg.

A legkisebbek előszeretettel babáztak, a „baba” szerepét azonban néha kissé bizarr dolgok töltötték be, például állatok (macska, krokodil) állkapcsai, koponyái. Majmocsákak szobrait is találtak a régészek a sírokban. A nyilazás királyi sportnak számított. Maguk a fáraók szívesen megpróbálkoztak vele, a jegyzetek szerint ezen a téren legügyesebbnek II. Amenhotep bizonyult.

Az úszás a gazdagabb gyerekek és fiatalok között volt népszerű. A Niluson halászversenyeket szerveztek, madarak vadászata alkalmával a bumerághajításban vetélkedtek.

A falfestmények megörökítették az ünnepi lakomákat is. Érdekes, hogy a férfiak és a nők nem mindig ültek együtt. Általában a férfiak

foglalták el a legelőkelőbb helyeket. A vendégeket szolgálókat vették körül. Az egyiptomiak szívesen fogyasztottak alkoholt, sört és bort egyaránt. Az eseményt zene és tánc gazdagította.

Egyiptomi társasjáték

A zenét és az éneket az egyiptomiak nagyon szerették. Kedvenc hangszereik a lant, hárfa, furulya voltak. Később keleti tájakról érkezett a dob, a trombita és más hangszerek. Különleges hangszerek számát a szisztrum, melynek csörgő hangja volt, és Hathor istennő szent tárgyaként tisztelték. Zenét és táncot temetkezési szertartások alkalmával is használtak.

Végezetül elmondhatjuk tehát az ókori egyiptomiakról, hogy szerették az életet, az élvezeteket, és igyekeztek teli tudóval élni.

Gyarmati Balázs történész

Labdajáték az ókori Egyiptomban

Tutanhamon sírja

Ellie Goulding is jön az EXIT-re

Nem mindig szükséges messzire utazni ahhoz, hogy világhírű sztárokat lássunk fellépni. Ehhez néha még országunk határát sem kell átlépni. Az EXIT fesztivál szervezői minden évben arra törekednek, hogy ismert és népszerű előadókat hívjanak meg. Így lesz ez az idén is. Az alábbiakban sorra vesszünk néhány ilyen nevet.

Az örökké megújuló The Prodigy

A The Prodigy 1990-ben alakult meg az Egyesült Királyságban. Az együttest nehezen lehet besorolni egy adott műfajba, mivel az évek alatt jelentős változáson ment keresztül a zenéjük, szinte minden nagylemezük másmilyen. A kezdeti pszichedelikus rave korszaktól a rockosabb, punkosabb dalokon át egészen a reggae-ig terjed a zenekar zenei palettája. A The Prodigy folyamatosan fejlődött, és sok meglepetést hozott rajongóinak. Az együttestagok egyedül azt utasítják el, hogy „divatosak” lennének. Zenéjüket számos videójátékhoz, tévéműsorhoz és mozifilmhez is felhasználták már. Több tagcserén estek át, de zeneileg még mindig aktívak.

Ismert slágereit is énekli majd Ellie Goulding

Elena Jane Goulding, ismertebb nevén Ellie Goulding 1986. december 30-án született az angliai Herefordban. Kilencéves korában már klarinéton játszott, és dalszövegeket írt. Miután megnyert egy dalversenyt, aktívabban kezdett érdeklődni a zene iránt. Egyetemi éveiben az elektronikus zene volt rá hatással. Debütáló kislemeze az Under the Sheets volt, 2010-ben pedig megjelent első albuma, a Lights. Második lemeze, a Halcyon,

2012-ben jött ki, ennek egyik változatán pedig már megtalálható Calvin Harrisszel készített közös daluk, az I Need Your Love és a Burn is. Mindkét dal a toplisták élére került. Az énekesnő harmadik albuma, a Delirium, 2015-ben jelent meg, a rajta található Love Me Like You Do szintén nagyon ismert lett, talán annak is köszönhetően, hogy ez lett a Szürke ötven árnyalata betétdala.

Bemutakozik a Bastille

Az egész egy szóló projektként kezdődött. Az énekes-dalszerző Dan Smith viszont úgy gondolta, hogy ez több is lehet egy átlagos projektnél, ezért három másik taggal (Woody, Kyle és Will) egy zenekart alapítottak. Az együttes kezdetben egy hegedűst és egy csellóst is bevetett az eredetiség kedvéért, de ettől elálltak. A Bastille még aránylag friss a zenei világban, de máris nagy rajongótáborral rendelkeznek. Első albumuk, a Bad Blood, 2013-ban jelent meg, erről különösen a Pompeii tette őket ismertté, de a címadó dal és a The Thing We Lost in the Fire szintén előkelő helyezést ért el a toplistákon. Új albumuk vélhetően még ebben az évben megjelenik.

David Guetta fergeteges bulit ígér

Pierre David Guetta francia zenei producer és lemezlovas. Első mixeit 13 évesen készítette, és 15 évesen már partikat szervezett. Tizenhét éves korában egy párizsi klubban kezdte el lemezlovas pályafutását. 2005-ben megjelent a The World Is Mine című zeneszáma – amely a Simple Minds Someone Somewhere In Summertime dalának a mintájára készült –, és szinte azonnal a toplisták élére ugrott. David Guetta slágereit azóta számos rádióállomás játssza, rengeteg lemezt adott el világszerte, alig akad olyan fesztivál, ahol még ne játszott volna, és sok híres előadóval működött együtt.

Izgalmas filmben szerepel

Karrierje során többféle filmalkotásban játszott már Blake Lively, de A zátony, azaz a The Shallows még számára is újdonság. A Jaime Collet-Serra rendezte tengerparti thrillerben egy lányt alakít, akit egy napon váratlanul megtámad egy hatalmas fehér cápa. A történet szerint a Blake alakította Nancy egy zátonyon lel menedékre, onnan a partra jutni azonban nehezebbnek ígérkezik, mint remélte, és az életéért kell küzdenie a ragadozó ellen. Érdekesség, hogy a filmet tíz hónappal lánya születése után kezdte forgatni a színésznő, és a forgatás idején tudta meg, hogy ismét állapotos. A filmet június végén mutatják be az Egyesült Államokban.

Érkezik a Bridget Jones harmadik része

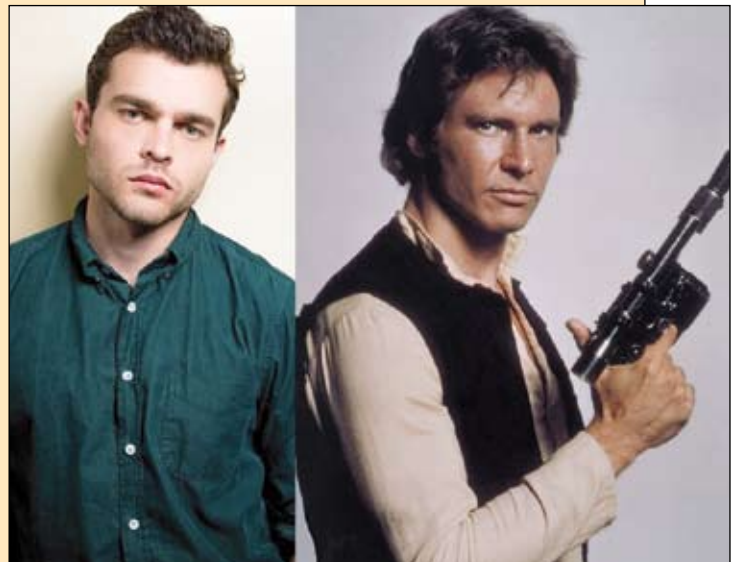
Az új Bridget Jones-filmben hősnőnk ezúttal is egyedülállóként tér vissza a filmvászonra, a történet fő szála pedig várandóssága lesz majd, fogalma sincs ugyanis, ki ejtette teherbe. A filmsorozat első része 2001-ben jelent meg, és tekintettel a nagy sikerre, a készítőik nem is vártak túl sokat a folytatással, amely 2004-ben debütált a mozikban. Annál többet kellett várni a harmadik részre, de idén szeptemberben végre bemutatásra kerül. Az alkotás rendezője Sharon Maguire, továbbra is Renée Zellweger a főszereplő, mellette pedig Colin Firth tér vissza az eredeti szereplőgárdából. Ugyanakkor láthatjuk majd Patrick Dempsey-t, Celia Imrie-t, sőt még Ed Sheerant is.

Az első főszerep

Cody Walker első önálló szerepében lesz látható. Cody a bátyja, Paul Walker tragikus balesete után kószolhatott bele a színészkedésbe, amikor is elvállalta elhunyt testvére még hiányzó jeleneteinek a leforgatását a Halálos iramban 7 című akciófilmben. A tavalny nyáron Mario van Peebles rendezésében forgatott USS Indianapolis: Men of Courage című, a második világháborúban játszódó filmdrámában Cody híres kollégáktól leshette el a mesterség fortélyait, a filmben ugyanis Nicolas Cage, Tom Sizemore és Thomas Jane is játszik. A megtörtént eseményeket feldolgozó dráma az USS Indianapolis hadihajó légénységének tragikus történetét mutatja be. A hajót egy japán tengeralattjáró torpedóval elsüllyesztette, s a túlélők öt napig hánykolódtak a tengeren, mire sikerült kimenekíteni őket.

A fiatal Han Solo

Amég az idén mozikba kerülő Zsvány Egyes: Egy Star Wars-történet és a 2017-ben megjelenő Star Wars VIII. mellett 2018-ban újabb film kerül bemutatásra, amely a Star Wars nyomán készül. A film középpontjában Han Solo áll majd. Sokáig folyt a vita, ki kapja meg a szerepet, ki formázza meg a fiatal Han Solót. A szerepet végül, úgy tűnik, egy a feltörekvő színészre, Alden Ehrenreichre bízták az alkotók. A filmet a 2014-es Lego-kaland rendezői, Chris Miller és Phil Lord jegyzik. Han Solo története előreláthatólag 2018. május 25-én kerül a mozikba.

Kedves Bizi!

Amikor csak tehetem, elolvasom a Jó Pajtást, az első oldaltól az utolsóig. Elhatároztam, hogy én is tanácsot kérek a bajomra. Hetedikes lány vagyok, és az utóbbi hetekben az foglalkoztat, miért van az, hogy a többiek olyan könnyen megismerkednek a fiúkkal, én pedig mindig leégek ebben. Ha a fiúkkal kell beszélgetnem, bevörösödök, mint a rák. És nem tudok flörtölni se. Mit te gyek? Segítség!

„Törpi”

Válasz:

Kedves Törpi!

Sajnos, nem születünk a flörtölés tudományával. De az adottságaink veleszületettek, megvannak, és az élet-tapasztalat, amit a környezetünkben, a családjunkban láttunk, megéltünk, viselkedési szabályként magunkévá tettünk, kialakítja nőben és férfiban is, kinél sikeresebben, kinél kevésbé, a flörtölés tudományát. Tudnod kell, hogy szinte nincs olyan ember, aki életének valamelyik időszakában ne küszködött volna hasonló gondokkal, mint te. A te problémád a fiatalsággal, tapasztalatlansággal, érzékenységeddel és szégyenlősségeddel, önbizalomhiánnyal kapcsolatos. Ahhoz, hogy túltegyed magadat ezen a problémán, időre és tapasztalatszerzésre van szükséged. Ez pedig általában a barátokkal történik. A családban és a baráti társaságban tesszük meg a flörtölés és kokettálás első lépéseit. Arról ne is szóljak, milyen érzés lesz, ha olyan fiúval lesz dolgod, akinek a társaságában oldottan és jól érzed magadat. Az is biztos, hogy nem minden fiú bomlik a tapasztalt, flörtölős lányokért. Vannak, akiknek pont a szégyenlős, kissé visszahúzódtott lányok jönnek be. Azokkal érzik jól magukat. Különbözik a flörtölést is meg lehet tanulni, csak éppen gyakorolni kell, ahhoz pedig elsősorban elszántságra van szükség, arra, hogy megfigyeljed, mit tesznek, hogyan viselkednek a könnyen kapcsolatot teremtő lányok, fiúk, ők milyen kis „trükköket” alkalmaznak. Az etológia tudományában a testbeszéd az, ami segíthet abban, hogy megtanuljad azt, ami másoknál könnyen megy. Szóval, előbb végezzél megfigyeléseket, azután pedig egyenként próbáld ki a flörtölés lépéseit. Lesz, amelyek könnyen eltanulható, lesz olyan, amelyek sehogyan

sem lesz elfogadható számodra. Mindehhez időre van szükséged. És persze a megfelelő szimpátiára. Ha nem vagy olyan nagyon felkészülve arra, hogy „próba-szerencse” és a kudarcok megélése útján alakítsd ki a flörtölési repertoárododat, és inkább maradsz a pirulásnál, ne feledd, hogy a fiúk között is van nem egy olyan, akinek pontosan ugyanezek a gondok nyomasztják a lelkét és teszik boldogtalanná az életét, álmatlanná az éjszakáit, mint amelyek téged nyomasztanak most, és az is biztos, hogy nem egyformák az igényeink. Van, aki ezt, van, aki azt szereti!

Kedves Bizalmas Sorok!

Nagyon érdekesnek találok a leveleket és a válaszokat. Sokszor kérdeznék olyan dolgokat, ami engem is nagyon érdekel. Kérlek, segíts! Az osztályomban van egy nagyon cuki fiú. Már jó ideje tetszik. Arra gondoltam, hogy találkára hívom, de a barátai azt mondják, hogy ne tegyem, mert eddig minden lányt elutasított. Én nem szeretném, ha elutasítana. Mit te gyek? „Rózsabimbó”

Válasz:

Mielőtt bármit tennél, tisztázd le magadban, hogy nem minden kortársadat érdeklí a másik nem és a szerelem. Sok fiú van, különösen serdülőkorban, akiket hidegen hagy a lányok közeledése. Ez annak a jele, hogy az úgynevezett pszichoszexuális fejlődésük során még nem jutottak el arra az érettségi szintre, hogy érdekelje őket a másik nem, a járás. A veled egykorú fiúk egy részét sokkal jobban érdeklí a foci, a számítógép vagy valami más, mint a lányok. Úgy látom, hogy a társaid jóhiszeműek veled, védelmeznék, nem szeretnék, ha téged is csalódás érne, mint a többi lányt. Ha úgy érzed, hogy fel vagy készülve, és el tudod fogadni a fiú visszautasítását, akkor próbáld szerencsét! Ha mégsem vagy biztos benne, hogy hogyan fogadnád a fiú „NEM”-jét, akkor inkább ne is próbálkozzál. De talán az is jó lenne, ha megvizsgálnád a védelmező baráti társaságot, mert közöttük biztosan van egy-két fiú, akinek te is tetszel, aki vonzódik hozzád, csak a mostani szimpátiád miatt nem láttad őket, és megeshet, hogy végül is közülük választasz.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol

Egy kis virágillemtan

- Ha egy szál rózsát adunk valakinek, ügyljünk rá, hogy az hosszú szárú legyen.
- 10 szál alatt páratlan számú szálból készítettessünk csokrot, 10 szál felett ez már mindegy.
- Ha férfinak köttetünk csokrot, sötétebb színű virágokat válasszunk, vagy kérjünk különleges bombon- vagy zöldségcsokrot.
- Ha a virágot selyempapírba csomagoltattuk az üzletben, ezt illik levenni, mielőtt átadnánk.
- A kapott virágot illik azonnal vízbe tenni – és természetesen ennek maga a virág is jobban örül, mintha megfeledeznék róla.

- A sárga lehet a nap, az öröm és a vidámság színe, de mások tarthatják az irigység színének is, így meg kell gondolnunk egy csokor sárga virág megvásárlása előtt, hogy jó ötlet-e egyáltalán.
- A legjobb lenne leszokni ezekről a furcsa „babonákról”, és felülkerekedni rajtuk. Hisz miért éreznénk kedvesünk szeretetét kevesebbnek, ha egy mezeivirág-csokrot hoz, nem pedig egy csokor vörös rózsát? – Ha nem szereted a vágott virágot, ajánldékozz cserepeset!

Személyiségfejlődésünk (1.)

Vajon mely tulajdonságaink a velünk születettek, és mely jellemzőink a tanultak? A személyiségfejlődés szempontjából ez a kérdés kiemelkedő kutatási területnek számít, hiszen egyfajta keretet ad ahhoz, hogy jobban megértsük, hogyan épül fel a személyiségünk.

Mindannyiunk számára ismerős az, amikor az azonos családi feltételek ellenére is a testvérek egészen eltérő személyiségekké fejlődnek. Az ilyen példák arról árulkodnak, hogy léteznek bizonyos velünk született személyiségvonások. Különböző kísérletek is azt bizonyítják, hogy már újszülöttkorban léteznek eltérések a babák vérmérsékletében, s ezt utána a környezet másféleképpen befolyásolja. *Alexander Thomas* és *Stella Chess* amerikai pszichiáterek két-három hónapos babákat figyeltek meg több éven át tartó kísérletükben, és arra a megállapításra jutottak, hogy három olyan személyiségvonás van, amelyeket velünk született beállítottságnak könyvelhetünk el.

Az első ilyen személyiségvonás az **aktivitás szintje**, ami arra utal, hogy egyes csecsemők már nagyon korán rengeteget motorognak, míg mások, ha lerakjuk őket, egy helyben maradnak. Ebbe a kategóriába soroljuk be azt is, hogy mennyire tudja a baba egy adott dologra irányítani a figyelmét, milyen hosszasan nézelődik vagy játszadozik el magában. Az aktivitás szintje meghatározza, milyen erősen figyelnek fel a babák az őket érő ingerekre. A **barátságosság szintje** már egészen kiskortól meghatározza, hogy a babák mennyire nyitottak, illetve zárkóztak. Ez arra utal, hogy a mások iránti érdeklődési szint is velünk született tulajdonság. Aki érdeklődnek az új tárgyak és személyek iránt, barátságosabb babáknak tekintjük őket, míg a kevésbé barátságosak bizalmatlanul viselkednek, felsírnak egy-egy idegen arc láttán. A barátságosabb babák esetében az alkalmazkodás is könnyebben megy, valamint előbb meg lehet őket nyugtatni. A harmadik személyiségjellemző a pozitív vagy a negatív **érzelmi beállítottság**. A negatív érzelmi beállítottságú baba nehezen alkalmazkodik, nem jól viseli a változásokat, valamint az átlagnál könnyebben és gyakrabban sírja el magát. Az ilyen babáktól eltérően a pozitív beállítottságú babák jókedvűek, könnyen meg lehet őket nyugtatni, és ahogy múlik az idő, egyre kevesebbet sírnak.

Nemcsak aktív vagy passzív lehet valaki, esetleg barátságos vagy barátságatlan. Ezek a jellemzők is egy bizonyos skálán helyezkednek el, eltérő mértékben jutnak kifejezésre, és így képezik személyiségfejlődésünk alapját. Arról pedig, hogy a velünk született és tanult tulajdonságok hogyan egészítik ki egymást, a következő írásomban olvashattok többet.

Kis Laura

Milyen típusú srác vagy?

1. Melyik témáról beszélsz szívesen?

- Imádok járművekről, kocsikról és motorokról beszélni.
- Szeretem a sportot, nekem ez a legfőbb téma.
- A tudományokról és könyvekről szeretek beszélni.

2. Milyen lányokat kedvelsz?

- Szeretem a nőies, segítőkész lányokat.
- A szép, vonzó lányok a legjobbak.
- Nekem az a lényeg, hogy becsületes, őszinte legyen, és találjak vele közös témát.

3. Hogyan reagálsz a vészhelyzetekre?

- Teljesen pánikba esek, elvesztem a fejem, nehezemre esik higgadtan gondolkodni.
- Képes vagyok a legkomolyabb és legaggasztóbb vészhelyzeteket is elviccelődni.
- Eleinte kicsit pánikba esek, de aztán higgadtan, nyugodt fejvel keresek megoldást.

4. Hogyan viseled, ha valaki beleszól a dolgaiddba?

- Nagyon dühbe gurulok, és keményen megmondom neki, hogy ne avatkozzon bele.
- Szelíd, angyali képet vágva kérem meg, hogy ne tegye, de közben bosszant a dolog.
- Nyugodtan közlöm vele, hogy meg tudom oldani magam is, nem szükséges a segítsége.

5. Milyen ruhákat szoktál fölvenni?

- Főleg divatos cuccokat.
- Sportos ruhákat.
- Egyszerű, hétköznapi ruhákat.

Értékelés

Ha a legtöbb válasz a:

Barátságos, nyílt ember vagy, de megérezed, ha valaki nem jóindulatú. Nagyon könnyen meg lehet bántani, habár ezt nem mutatod másoknak. Szereted azokat a lányokat, akik figyelmesek mások iránt, és nem csak a saját érdeküket nézik. Légy résen, mert sokan ki akarnak használni. Nehezen viseled a visszautasítást, és utálsz csalódní, pont ezért padlót fogsz a szakításkor. Alapjában azért vidám vagy. Ha vészhelyzet van, pánikba esel, de azért megoldod valahogy. Ha bajban van valaki, azonnal a segítségére sietsz.

Ha a legtöbb válasz b:

Csajozós, vagány típus vagy, szereted, ha a lányok megöriülnek érted, de azt már kevésbé, ha rád másznak, és nem lehet őket levakarni. Családtagaidnál, barátaidnál, barátnőidnél elég egy angyali, ártatlan mosoly, és kenyérre lehet őket kenni. Bármit elérsz náluk, amit csak akarsz. Sportos fiú vagy, bírod a tempót. Nem szeretsz dolgozni, lusta vagy. Inkább bulizol vagy csajozol. Ha vészhelyzet van, elviccelődöd, nem veszed komolyan, ez egy fajta módszere a stressz levezetésének. De ez nem mindig jó, mert mások azt fogják hinni, hogy szerinted vicces a dolog, és hogy nem is érdekel.

Ha a legtöbb válasz c:

Nyugodt típus vagy. Higgadtan reagálsz a vészhelyzetekre, még ha aggaszt is. Könnyen kitalálsz valami ésszerű megoldást. Nagyon fontos neked egy olyan lány, aki meghallgat, érti és érdeklí is az, amiről beszélsz. Fontos, hogy őszinte legyen, mert jómagad is az vagy. Nem szereted a hazugságokat, de falazol másoknak, ha megkérnek rá. Megbízható vagy, nem hagysz cserben senkit. Kevés ellenséged van és sok barátod. Utálod, ha hazudnak rólad, és emiatt mások elítélnék. Szereted a tudományt, a könyveket.

Felüdülés a testnek: tavaszi szépségtippek

Itt a tavasz, és itt az ideje, hogy a te bőröd is csodálatosan egészséges és fénylő legyen! A legtermészetesebb módja a bőrápolásnak természetesen a sok víz fogyasztása, illetve rengeteg zöldség és gyümölcs ropogtatása, és persze a kiadós alvás. A másik jó módszer a szépségápolókkal való kényeztetés, természetesen a legjobb bioösszetevőkből, akár házilag elkészítve. Hidd el, a bőröd hálás lesz a sok finomságért! Összegyűjtöttük a legfrissebb és nem utolsósorban a legjobb, házilag is elkészíthető szépségápolókat. Itt az ideje a konyha elfoglalásának!

1. Zöldséges arclemosó

A legjobb arcpakolásokat a konyhában készítheted. Ha eddig nem ettél zöldségeket, érdemes elkezdni. A zöldséges arclemosóhoz néhány csepp citromlével összekevert uborkalére vagy paradicsomlére lesz szükséged. Természetes módon tisztít, a pórusokat remekül kitágítja.

2. Erdei gyümölcsös arcmaszok

Csak préselj össze párat a szezon legfinomabb gyümölcsjei közül, esetleg egy kis alapkrémrel összekeverve remek arcmaszokot kapsz. Ha arcradirt is szeretnél, egy kis cukrot, illetve natúr olívaolajat hozzákeverve szuper készítményt tudsz előállítani.

3. Aloe vera és kígyóuborka maszk

A hűsítő uborka bármikor tökéletes a fáradt, felduzzadt arcnak, pláne ha aloe verával turbózd fel, aminek a jótékony hatásairól nem lehet elég ódát zengeni. Próbáld meg beszerezni egy cserepes példányt. Nagyon hálás, és elégedél az ablakpárkányon, így biztosan tudod, hogy honnan származik az, amit a bőrödre kensz.

4. Friss paradicsomos arctisztító

A paradicsom rengeteg antioxidánst tartalmaz, olajos bőr ellen remek választás. Paradicsomlevet hígíts fel citromlével, és ezzel mosd át az arcod, majd meleg szappanos vízzel öblíts

le! A bőröd hálás lesz, és mivel a keverék hűsítő is, nyáron is remekül be fog válni.

5. Epres fogfehérítő

Ki pocskolja fogfehérítésre az isteni, friss epret?! Igen, jogos a kérdésed. Am pár szemtől még nem dől össze a világ. Passzírozd össze őket, és szimplán moss fogat – igen, az eperrel. Remekül fehérít, és az íze is finom!

Fogd a poharad: megmondom, ki vagy!

Apohártartásod elárulja, milyen személység típusba tartozol. Íme a különböző típusok ismertető jelei alapján:

Flörtölő

Poharukat kecsesen, kifelé hajló ujjakkal, provokatívan ölelik körül. Hogy magukra vonják a figyelmet, kortyolgatás közben a pohár pereme fölött kukucskálva igyekeznek szemkontaktust teremteni kiszemeltjükkel. Ujjakkal gyakran végigsimítják a pohár szélét.

Pletykáló

Ezt a kategóriát általában a barátnőkkel együtt csevegő-vihogó lányok alkotják. Többnyire másokról beszélnek, igen kritikusak.

A poharat az öblös részénél tartják, kezükkel előszeretettel gesztikulálnak, mutogatnak. Itallal a kezükben gyakran hajolnak az asztal fölé, bizalmas légkört sejtetve. Azok a fiatalok, akik ebbe a csoportba tartoznak, nem veszik jó néven idegenek közeledését.

Vidám, társaságkedvelő

Nyitottak, barátságosak, jó kedélyűek. Italukat lassan kortyolgatják, társaságban ügyelnek, nehogy lemaradjanak a beszélgetés szójátékairól. Az üveget lazán, a nyakánál tartják. Mindig nyitottak az új kapcsolatokra. Legegyszerűbben egy jópofa poénnal, egy-egy könnyed, humoros beszólással lehet közel kerülni hozzájuk.

Petrezselymet áruló

Általában félnék, visszahúzódo emberek, akik poharukat szorosan a testük előtt tartják, mintha attól félnének, hogy valaki kiveszi a kezükből. Tenyerük befelé fordul, szinte védőfalat képezve maguk előtt. Poharuk alján majd mindig marad egy-két korty – biztonsági tartaléként. Az ilyen típusú ember a szívószállal folyton babrál, kevergeti az italát. Ehhez a típusushoz szolidan, finom bókokkal lehet közelíteni.

Jégkirálynő

Viselkedése hűvös, távolságtartó. Még ha poharat tart is a kezében, összefont karjával falat von maga elé, hártíva az esetleges közeledéseket. Hiába vesztegeted az idődet az ilyen lányra; ha mégis bepróbálkozol, sok jóra ne számíts, az elutasító válasz biztos nem késlekedik majd.

Nagymenő

Minden kétséget kizáróan tisztában van kisugárzásával. Magabiztos, időnként arrogáns, mozdulatai birtoklási törekvésekről árulkodnak: hevesen gesztikulál, s igyekszik minél nagyobb teret kitölteni maga körül. A poharat távol tolja magától, miközben kényelmesen hátradől a székében. Ha a barátaival nyilvános helyen tölti az időt, nem igazán fogadja idegenek közeledését, legfeljebb csak akkor, ha az ismerkedés számára kedvező, behízelgő hangnemű.

Erőszakos

Általában nagyobb pohárból, üvegből szeret inni: a poharat szimbolikus fegyverként alkalmazza. Jól megszorogatja, csavargatja a pohár nyakát. Szóbeli megnyilvánulásai, másokra való célozgatása gyakran igen durva tud lenni. Óvatosan közelíts hozzá, vagy inkább sehog.

A rágógumi káros a környezetre

Ha benyúlunk a pad alá a suliban, ott van. Ha leülünk egy padra a parkban, a ruhánkba ragad. Ha a járdán sétálunk, a cipőnkre tapad. De valójában belegendoltunk már abba, hogy a közkedvelt leheletfrissítő a környezetünkre is igen kedvezőtlen hatással van?

Az étel táplál, a rágógumi viszont nem. Eldobásából semmilyen megújuló energiát nem vagyunk képesek előállítani. De hogy valami jót is mondjuk: cukormentes fajtái segítik megelőzni a fogszuvasodást.

A rágógumi múltja

A rágógumi ősidők óta jelen van az emberi történelemben. Már az ókori görögök is rágtak egy gumihoz hasonló anyagot, amit egy különleges fából nyertek. A bennszülött észak-amerikaiak és a korai európai telepesek a lucfenyő nedvét rácsálták, ami egyébként később az első kereskedelmi forgalomba hozott rágó alapanyaga lett.

1850-ben azonban kitalálták, hogy a fanedvet lecserélik paraffinvaszra. Az eredmény egy sokkal stabilabb és olcsóbban előállítható rágógumi, mely azonban teljes mértékben élvezhetetlen volt. Többperces kemény állkapocsmunkába telt,

mire egyáltalán puhulni kezdett. Húsz évvel később, 1869-ben egy mexikói száműzött, Antonio de Santa Anna és az amerikai fotográfus Thomas Adams rátaláltak a ma már csak rágógumifaként ismert sapodilla fára. Ennek a gyantáját eleinte kerékabroncsok és cipők gyártásához akarták felhasználni, de nem jártak túl nagy sikerrel. Hogy megmentse hírnevüket, egy utolsó kísérletet tettek: megpróbálták a gyantából rágógumit előállítani. Az eredmény egy karamellás ízű rágó lett. Az új „találmány” szinte pillanatok alatt elterjedt az országban, pár éven belül pedig már különféle ízekben is lehetett kapni.

Újrahasznosítható a rágó?

Valószínűleg nincs annyi rágó a Földön, amennyi komoly környezeti problémákat okozna. A veszély azonban nem is ebben rejlik, hanem a szemét nagy mennyiségében. Világszerte az emberek ugyanis évente körülbelül 560.000 tonna rágógumit dobnak el.

Néhány zöld aktivista már meg is találta a rágógumi újrahasznosításának a módját. Ehhez azonban az kell, hogy minden rágózó egy speciális gyűjtőbe dobja elhasznált rágóját, hogy abból később szemetes vagy gyermek-

játék készüljön. Ez azonban egyelőre csak egy utópisztikus álom.

Nos, hogy valójában mennyire káros a rágó? Senki sem tudja megállapítani. Az biztos, hogy lebomlani nem fog, ha eldobjuk. De legalább annyit megtehetünk, hogy a kukáig elmegyünk vele. Ezzel máris tettünk valamit a környezetünkért és lakhelyünk szépségéért.

1. Csörögj, mint Rióban!

Ezeket a csörögőket akár egy kerti buli alkalmával is elkészítheted, aztán pedig a vendégsereg összeállhat rögtönzött koncertet adni. A kifűjt, lefestett tojásba a tetejére vágott lyukon keresztül tegyél rizsszemeket, majd ragaszd le a nyílást, a tojást pedig szigetelőszalaggal fogd két műanyag kanál közé! A kanalakat, a tojást és a ragasztót is kedved szerint dekorálhatod, aztán indulhat a buli!

2. Pánsíp szívószáלבól

Otthon készült „hangszerek”

Ki nem próbált még a tollasütőn gitározni? Az alábbi „hangszerek” viszont valóban szólnak is. Próbáld ki!

Ezt a kis hangszert különböző méretűre vágott és ragasztószalagra egymás mellé rögzített szívószálak alkotják. A különböző hosszúságú szálak különböző hangokat adnak ki. Előnye, hogy nem különösebben hangos, így a szülők sem bánják meg az ötletet fél óra elteltével.

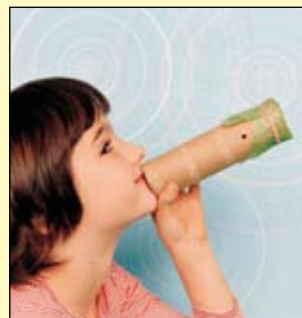
3. Gitár müzlisdobozból

Ezen a müzlisdobozból és gumihúrokból készült kis hangszerezen még zajongani is lehet, hiszen a papírdoboznak meg a kifeszített

„húroknak” köszönhetően tényleg csalható ki belőle hang. A dobozra vágj egy kör alakú lyukat, majd ezen feszítsd ki a gumihúrokat!

4. Otthon készült kazoo

A kazoo egy kellemes, duruzsoló hangot kiadó hangszer, ami fémből vagy műanyagból készül, de az otthoni változathoz tökéletesen megfelel egy kartonhenger is, pl. WC-papír gurigája vagy a papírtörő papírhengere. A henger egyik végére befűttesgumival rögzíts egy darab sütőpapírt, és nagyjából az alsó harmadánál fűrj rá egy lyukat! A hangszer ezzel készen is van, már csak rajtad áll, hogyan díszíted.

5. Üstdob helyett konzervdob

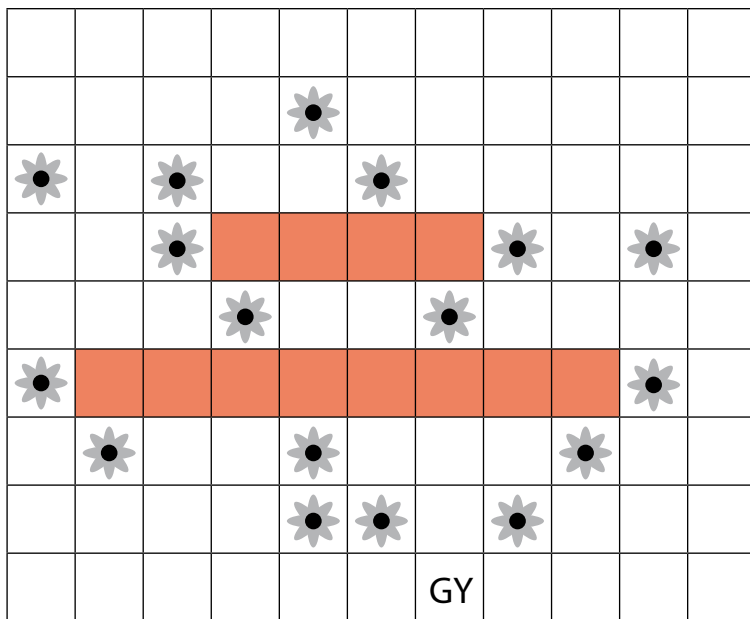

Különböző méretű konzervdobozokat moss tisztára, de vigyázz, nehogy a rajtuk maradt élek bal esetet okozzanak! Azután már csak befűttesgumira meg néhány kippukadt lufira lesz szükség, amit a konzervdobozokra erősítesz. Figyeld meg, hogy ha különböző magasságig különféle anyagokkal (vízzel, rizszel, homokkal) töltitek meg a dobozat, hogyan változik a hangjuk!

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

- Mire táncolnak a programozók a buliban?

(A választ megtalálod a rejtvényben, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

Kétbetűsek: CI, ED, EY, ÉL, ÉT, FC, GE, IN, IE, RÁ, ŪR.

Hárombetűsek: ÁJO, ARÁ, ÁRT, HAM, IRÁ, LEV, RZT, ŪRŪ.

Négybetűsek: AGÁR, ÁRVA, ELEM, CSÍZ, MELO, SZIA, SZÜGY, TÁRS.

Ötbetűsek: LÁBOS, VIRÁG.

Hatbetűsek: DEREJE, DEBÓRA, ESZTER.

Kilencbetűs: RESTAURÁL.

Tizenegy betűs: FECSKEMADÁR, MEGSZÉGYENŪL.

Se eleje, se vége

	A	L	T	
	N	D	R	
	O	V	Á	SZ
	A	R	A	
	N	T	E	
	J	É	V	
	Á	R	I	

Pótolj a hiányzó betűket úgy, hogy értelmes ötbetűs szavak keletkezzenek! A két oszlopban egy-egy európai ország nevének kell kialakulnia.

Plusz egy szó

1. . . . KÁPOSZTA	A – CÍM
2. . . . . ŐR	B – EKE
3. . . . SZÓ	C – ELLEN
4. . . . ÜVEG	D – KAR
5. . . . ÉNEK	E – KEL
6. . . . VAS	F – SZEM

Hat összetett szó előtagja hiányzik, mi megadtuk, neked csak párosítanod kell őket.

Skandináv rejtvény

Rejtvényünk annak a magyar zeneszerzőnek a nevét és műveit rejti, aki a verbunkos úttörője volt.

	A MECHANIKUS SZAMOLÓGÉP SZERKESZTŐJE 50	AKADÁLY KERTI VIRÁG	NŐI NÉV ÜGÉTÉS	ABODY BÉLA	ZŪRZAVAR JEL BETŪI	KARÓ NORD	... LANKA	◆		
	TEMETŐT FOSZTOGAT	COCA ...	NEM SZŪELTETT GÓL	SZŪRKÜLET S. N.	HÁROM OLASZUL MORZE-HANG	FÉIG INOG LEVELES SŪTEMÉNY	◆	M		
VATIKÁN	TETEJÉRE	PRECÍZ	LAKAT	ITATÓS KÖZEPE	TORMA SZERBŪL	DÍSZE TISZA MENTI	ŪTNI KEZD TOK SZERBŪL	◆		
TILTÓSZÓ	NÉZET FELFOGÁS (ÉK.H.) IPARI NÖVÉNY	ÉPÍTŐJÁTÉK	ARUL PÁROSAI	EZ LADIK KATLAIN	FÖLDET FORGAT	X, Y, ... KI, SZERBŪL	KÉSZPÉNZ	◆	KASZÁLT MESSZIRE	TT
EURÓPAI NEMZETHEZ TARTOZÓK			KÁLIUM KELET	SZÁRMAZÁSA FODTIVA NULLA						
◆	LU								AI	K

Megfejtés: Lavotta János, menüettek, verbunkosok, polonaise

Tanulj meg meditálni!

A meditáció gyakorlása lehetővé teszi, hogy igazán megismerjük önmagunkat, hogy jobban megértsük életünk egyes szakaszait, és hogy a miértekre választ kapjunk.

Mi a cél?

Meditációkor arra törekszünk, hogy jobban megértsük, kik vagyunk tulajdonképpen. A meditáció célja, hogy megismerjük önmagunkat, fejlesszük tudatosságunkat, hogy mélyebben megtapasztalhassuk életünk minden szakaszát, azt teljesebbé, gazdagabbá téve.

Testi és szellemi felüdülés

Hallottad-e?

A Kaliforniai Egyetem kutatói végeztek egy tudományos kísérletet, amelyben azt vizsgálták, miképp reagálnak adott helyzetekre azok, akik rendszeresen meditálnak és azok, akik még talán soha nem is próbálták az ellazulásnak ezt a formáját. Az eredményekből az derült ki, hogy a meditálók képesek tudatosan a gondolataikra, érzelmeikre koncentrálni, ám ez nem vált ki belőlük heves reakciókat, sőt a negatív gondolataikat egyszerűen kisöprik az agyukból, lelkükből. A kísérlet vezető pszichológus elmondta, hogy a meditálók ezért sokkal nyugodtabbak, kiegyensúlyozottabbak és egészségesebbek, mint azok, akik nem meditálnak rendszeresen.

A meditáció egyesíti a testet és a lelket. Megtanít pihenni, háborgó gondolatainkat csitítani, módszereivel lelki békét ad. Csökkenti a stresszt és a szorongást. A relaxált állapot különösen jó hatással van a szív működésre, szabályozza a pulzust, a tudatosabb testtartás és légzés pedig több energiát ad a mindennapokban. A gyakorlás fejleszti a koncentrációs képességet is.

Az ideális környezet

A meditációhoz a legjobb választás a csendes környezet. Keress egy egyszerű, rendezett, nyugodt helyet. Teremtsd meg a magad kis szigetét, a nyugalom oázisát. Persze mindig lesz valami zaj, de rendszeres gyakorlással előbb-utóbb képes leszel bárhol meditatív állapotba kerülni. Felemelő élményt nyújthat a szabadtéri meditálás. Próbáld ki!

Az önmegismerésről mondták

Visszatekintve könnyű látni, milyenek voltunk tegnap vagy épp tíz évvel ezelőtt; mindig azt nehéz felismerni, hogy milyenek vagyunk most. (Harper Lee)

Töprengsz, mi köt a világhoz, s de furcsa, magad sem hinnéd: csip-csup semmiségek. (Oszip Mandelstam)

Lazítás

Először is meg kell tanulnod nyugodtnak lenni. Ez a testi nyugalommal kezdődik. Ül le a padlóra, egy párnára vagy egy székre egyenes gerinccel, csukott szemmel. Próbáld meg egyenesen tartani a hátad és a vállad. Találd meg a természetned, képességeidnek megfelelő testtartást. Tudatosan lazítsd el tested minden részét, képzeletben haladj végig minden egyes területen. Ne siesd el a dolgot, élvezd, ahogy a feszültség elhagyja a tested.

Légzés

Ha a test már ellazult, kezd el megfigyelni a légzésedet. Figyeld meg, légzés közben a tüdő mely részét használod. Az egyik kezdet tedd egy pillanatra a mellkasodra. Ha elsősorban a mellkas területe mozdul, a mellkasi légzést használod, így viszont képtelen leszel teljesen ellazulni. Engedd, hogy légzésedet elsősorban a rekeszizom mozgása irányítsa, tehát használd a jógában ismert hasi légzést. Ne szabályozd túl a légzést, és ne legyen erőltetett.

A gondolatok elengedése

A kezdeti gyakorlás során megtörténik, hogy ezrével száguldanak a gondolatok irányodba. Ez hátráltathatja a teljes ellazulást. Fontos, hogy ne reagálj gondolataid szövevényére, elég, ha tudomásul veszed, és elengeded. Gondolataid sodródása egy olyan folyamat, ami soha meg nem áll, de gyakorlással eltávolodhatsz tőle. Próbáld meg lelassítani áramlásukat.

A béke állapotában

A meditáció gyakorlása megteremti a test és tudat harmóniáját, helyreállítja a kibillent egyensúlyt. Lazulj el teljesen, és koncentráld a légzésedre, kerülj közelebb a meditatív állapothoz. Amikor megjelennek a gondolatok, hagyj, hogy továbbhaladjanak, mint a felhők vonulása az égen. Ül nyugodtan, és figyeld a légzést! Minél gyakrabban éled át a csendet, annál inkább közelebb kerülsz a belső béke állapotához.

Egészséges láb, egészséges ember

A lábak egészségünk alappillérei – éppen ezért nagyobb odafigyelést érdemelnek. Rajtuk nyugszik a teljes testsúlyunk. Egy életen át hordoznak bennünket – amikor futunk, táncolunk, ugrálunk, megyünk vagy akár csak állunk. A lábak az ember mozgékonyságának és haladásának alapjai.

Egy normális napon átlag 10.000 lépést teszünk meg. Ha 60 cm-es lépéshosszal számolunk, egy 75 éves átlag élethosszal alatt körülbelül négyszer „megkerüljük a Földet”. A lábunk felépítése anatómiai csoda, 26 csontból áll, melyeket 33 ízület köt össze. A mozgató 19 izom, a tartást 107 szalag és több mint 200 ín biztosítja. A talpunk akár a cipőn keresztül

is képes „megragadni” és „érezni” a talajt. Nagyon fontos, hogy minél többet járjunk meztláb. Minél fiatalabb korban kezdjük, annál jobb a megelőző hatása. Edzi az izmokat, ami megemeli a talpboltozatot, ezzel párhuzamosan érzékelésünket is aktiválja. Főleg a gyerekek számára fontos, hogy nyáron minél többet szaladgáljanak meztláb.

Csecsemők

Két csecsemő beszélget az újszülöttsztyálon:
 – Szia! Te fiú vagy, vagy lány?
 – Fiú.
 – Honnan tudod?
 – Kék a zoknim!

Két ok

Két hal beszélget a tóban:
 – Vigyázz – mondja a nagyobbik –, az ott egy horog! Nehogy bekapd!
 – Miért? – kérdezi a kis hal.
 – Két okból – válaszolja a nagy. – Az egyik, hogy ha bekapod, akkor kihalásznak, megpuccolnak, megsütnek és megesznek.
 – Nagyon köszönöm – hálálkodik a kis hal –, megmentetted az életemet. És mi a másik ok?
 – Az, hogy én akarlak megenni!

Bacilusok

– Kisfiam, ne igyál a pocsolnyából, mert tele van bacilusokkal!!!
 A gyermek boldog arccal az anyjának:
 – Már nincs, mert átmentem rajtuk a rolle-rommal!

Csengetés

A ház előtt kisfiú ágaskodik. Nem éri el a csengőt. Arra jön egy szerzetes, jóságosan segít neki, és megnyomja a csengőt.
 – Köszönöm, pap bácsi, de most aztán szaladjunk!

Struccok

Két strucc lány megy a sivatagban. Hátranéz az egyik, és azt mondja:
 – Te! Két struccfiú követ minket! Menjünk gyorsabban!
 Gyorsabban mennek. Hátranéz megint az egyik, és azt mondja:
 – Ezek még mindig itt vannak, menjünk még gyorsabban! Még gyorsabban mennek, mikor az egyik megint hátranéz:
 – Te, ezek még mindig jönnek, fussunk! Futnak, ahogy csak a lábuk bírja. Megint hátranéznek:
 – Ezeket nem bírjuk lerázni, bújjunk el! Megállnak, és bedugják a fejüket a homokba. Mire az egyik struccfiú:
 – Te! Hova tűntek ezek?

Kávét

Két barát beszélget:
 – Ha kávét iszom, nem bírok elaludni.
 – Én ezzel fordítva vagyok, ha elalszom, nem bírok kávét inni.

Fáradt taxis

Egy taxis egyfolytában 16 órát vezetett, és elfáradt. Ezért a város határában az erdő szélén leállítja a kocsját, és kényelmesen elhelyezkedik, hogy aludjon. Fél óra múlva egy kocogó kopogtat az ajtaján:

– Elnézést kérek, nem tudja, hány óra?
 – Fél öt – válaszolja a taxis.

A kocogó megköszöni, és elmegy. Tíz perc múlva újabb kocogó érkezik, és ő is ugyanezt kérdezi. A taxis neki is megmondja. Mikor már tizedszerre verik fel a taxist, az mérgeiben kikap egy táblát a szélvédőjére az alábbi felirattal: „Nem tudom, hány óra van!” Kisvártatva egy kocogó kopog a szélvédőjén.

– Negyed nyolc múlt tíz perccel.

Lánykérés

Két számítógépes szakember beszélget:
 – Tegnap megkértem a barátnőm kezét! – meséli az egyik.
 – És igent mondott? – kérdi a másik.
 – Nem tudom, még nem válaszolt az e-mailre.

Kétszázzal

Egy ember beviszi az autóját a szervizbe.
 – Kérem, ha túllépek a kétszázás sebességet, kopog valami a motorban.
 A szerelő elgondolkodik, majd válaszol:
 – Bizonyára az ön órangyala, uram.

Tragédia

Két drámaíró beszélget:
 – Befeztettem a tragédiámat, csak azt nem tudom, hogy az ötödik felvonás végén hogyan pusztítsam el a hőst.
 – Az igazán egyszerű, kérek. Olvastasd el velem az első négy felvonást!

Ufók

Két ufó lejön a Földre. Az egyik megszólal:
 – Te, eltévedtünk!
 – Dehogy, ismerem a terepet, mint a tenyere-remet.
 – Hiszen nincs is tenyered!

Cowboyok

Egy cowboy bemegy a kocsmába, és kérdi a barátját:
 – Joe, te haragszol rám?
 – Miért?
 – Tegnap, mikor utánadlöttem, hátra sem fordultál.

Nyelvtudás

Egy fazon bemegy egy élelmiszerüzletbe:
 – Do you speak English?
 – Nem!
 Másik üzlet:
 – Do you speak English?
 – Hm?!
 Következő üzlet:
 – Do you speak English?
 – Yes, I do.
 Mire a tag rámutat a polcra:
 – Coca-Cola.

Jó hír

Egy kétmozdonyos vonat halad a pusztá közepén, amikor elromlik az egyik mozdony. Gyorsan átkapcsolnak a másikra, és mennek tovább. Nemsokára elromlik a másik mozdony is. Ekkor a vonatvezető hangosbemondón keresztül szól az utasoknak:
 – Hölgyeim és uraim, van egy rossz és egy jó hírem. A rossz az, hogy elromlott mind a két mozdonyunk, és emiatt itt kell vesztegelnünk egy jó ideig. A jó hír az, hogy nem repülőgépen ülnek...

Koncentráció

Két jögi ül a fa alatt, versenyeznek, hogy melyiküknek jobb a koncentrációs képessége. Egyikük azt mondja:
 – Bebizonyítom, hogy én vagyok a jobb. A szemközti ház 3. emeletén egy ember ki fogja nyitni az ablakot, kinéz, és becsukja az ablakot. Elkezd koncentrálni, így is történik.
 – Én jobbat tudok – mondja a másik –, a negyediken egy ember mindjárt kinyitja az ablakot, és kidob egy tévét. Elkezd koncentrálni, a negyediken kinyitják az ablakot, kinéz egy ember, majd becsukja az ablakot.
 – Látod, jögi, nem tudsz te semmit! – mondja a másik.
 A jögi még egyszer megpróbálja, megint csak kinéz az ember. Harmadjára is megpróbálja, az ember kinyitja az ablakot, kiordít a jógiknak:
 – Hagyjanak már békén, nincs is tévém!

Létrá

Egy srác a haverjának:
 – Képzeld, tegnap leestem egy 10 méteres létráról!
 – És nem történt bajod?
 – Áááá, az alsó fokán álltam!

Nagy farm

Két farmer beszélget:
 – Az én farmom olyan nagy – dicsekszik az egyik –, hogy ha reggel elindulok az autóval, csak este érek a végére. Mire a másik:
 – Hajh, nekem is volt már ilyen rossz kocsim...

Tréfás fejtörő

Három bölcs ebéd után elalszik egy fa alatt. A szolgájuk tréfából mindegyiknek bekormozza a homlokát. A három bölcs egyszerre ébred fel, és ahogy egymásra néznek, mindegyik elkezd nevetni, mert a többi homloka kormos. Egyszer csak a legbölcsebb bölcs abbahagyja a nevetést, mert – mindenféle eszköz használata nélkül – rájött, hogy az ő homloka is kormos. Hogyan gondolkodott?

Megoldás:
Látta, hogy a másik két arc kormos, és mivel ők is nevettek, rájött, hogy a saját arca is kormos.

Beccapós kérdés

Egy juhásznak 11 báránya van. Közülük 9 kivételével mind elpusztult. Hány maradt meg?

Megoldás:
Kilenc bárány, mert úgy fogalmazták meg a kérdést, hogy 9 kivételével.

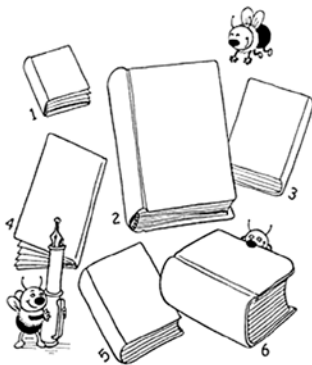
Időben

Karikázd be, melyik az óráról hiányzó mutató.

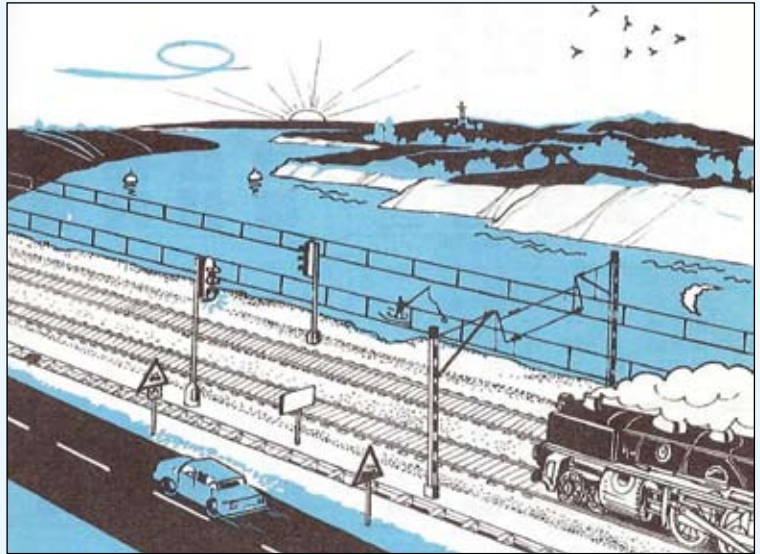
Rejtélyes cím

Hogy megtudd, melyik könyvnek mi a címe, vedd figyelembe az alábbi információkat. Az Álomutazás a legnagyobb könyv. A Zöld mesék a legvastagabb, a Mókás ábécében van a legkevesebb lap. Az őruilt papagájt egy nagy könyv kicsit eltakarja. A Főzzünk együtt! nem a legkisebb kötet. A Csodálatos történet a kedvencem, a címét pirossal írd rá.

Sherlocki rejtélyek

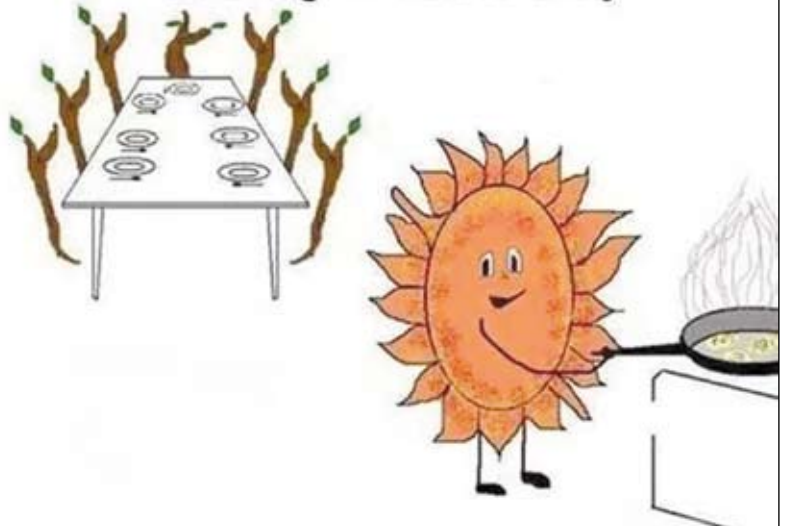
Ha figyelmesen nézed a rajzot, elgondolkozol a részleteken – mint például Sherlock Holmes –, akkor rájössz a megfejtésre!

1. Sok idő van hátra újholdig?
2. A Nap most kél, vagy most nyugszik (reggel van vagy este)?
3. Melyik évszak látható a képen?
4. Melyik irányba folyik a folyó?
5. Hajózható-e a folyó?
6. Sokáig halad még az autó a vasút mellett?
7. Mire kell felkészülnie az autó vezetőjének?
8. Van-e a környéken repülőtér, és milyen repülőtér?

Megfejtés:
1. Újhold, amikor a Hold egytűrtállásban van a Nappal, a Hold sötét oldala van a Föld felé, és ilyenkor nem látjuk. Előtte fogyó holdfázist (kifli), utána növekvő holdfázist láthatunk. A vízben tükröződő Hold kifli alakú, tehát hamarosan újhold lesz.
2. A Nap nyugszik, a Hold pedig most kél, tehát alkotópárok.
3. A hibák V alakban repülnek, most vonulnak, tehát ősz van.
4. A horgászbot vízszintesen van, ott a folyó sekély. Fentebb viszont bolygók láthatóak a bolygók jelöltek ki a hajózási útvonalat.
5. Ahol a horgász van, ott a folyó sekély. Fentebb viszont bolygók láthatóak. Ezek a bolygók jelöltek ki a hajózási útvonalat.
6. Közeli sorompóra figyelmeztet az újtűző tábla.
7. Meg kell állnia a lezárt sorompónál.
8. Repülőtér nem látni, de a füstcsík, amit maga után hagyott, igen. Műrepülőtér van a közelben.

Hét ágra süt a nap

Mi hiányzik?

Találd meg az előtagot, mely mind a négy esetben ugyanaz!

1. .... lap	2. .... mag
..... vágó	..... főzelék
..... hajó	..... lámpás
..... pénz	..... fedő

Megoldás: papír, tők

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Könnyűnek tűnhetett két héttel ezelőtt feladott kérdésünk, de mégsem volt az, ha a kiskacsa-kisliba-kishattyú között igencsak megoszlottak a vélemények. A csodaszép felvételen – a művész állítása szerint – kislibák vannak. El kell ismerni, nagyon hasonló mindhárom vízi szárnyas kicsinye, nem volt tehát nehéz összetéveszteni őket. A helyes választ beküldők közül a szerencse ezúttal az **adai Miklós Dittára, a Cseh Károly iskola hatodikosára** mosolygott. Könyvjutalmát június elején postázzuk.

Következő kérdésünk földrajzi ismereteiket teszi próbára. Arra keressük a választ, a Föld mely kontinense látható az úrból készült éjszakai felvételen. A helyes választ mielőbb küldjétek be címünkre. Egy szerencsés olvasónk könyvjutalomban részesül. Jelentkezéseket **május 25-éig** fogadjuk levélcímünkön: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad,** vagy a **jopajtas.szerk@magyarszo.com** e-mail-címen. A beküldőknek felhívjuk a figyelmét, hogy nevük mellett tüntessék fel iskolájuk nevét, osztályukat és lakcímüket. Köszönjük!

A topolyai Csáki Lajos iskola 3. d osztálya igen jól érezte magát a goçi természetiskolában, erről a mellékelt képpel is meggyőzték bennünket. A nyárssütésen kívül azonban szívesen olvassák, lapozgatják a gyermekújságokat is. **Turucz Kinga** tanítónő tanítványai nagyon szeretik a Mézeskalácsot, órákon használják: olvasgatnak belőle, verset tanulnak, pajtások írásait tanulmányozzák.

Iskoláink névadói

Đuro Salaj, Szabadka

A két tannyelvű szabadkai általános iskolák közé tartozik a Petőfi Sándor utcában található iskola, mely 1961 óta, azaz ötvenöt éve viseli Đuro Salaj nevét. Hogy ki volt Salaj? Sokan nem tudják, hiszen az 1889-ben született, szocialista érzelmű Salaj 1958-ban elhunyt, emléke pedig kikopott. Az Osztrák–Magyar Monarchia területén, Valpovón született, majd Zágrábban temették el. A Jugoszláv Kommunista Párt alapítói közé tartozott, ezért a régi Jugoszláviában nagy tiszteletnek örvendett.

Az iskolában 1920-ig csak magyar nyelvű oktatás folyt, a két világháború között szerbhorvát nyelven tanítottak, majd 1945 után mindkét nyelven. Jelenleg hozzávetőlegesen 400 tanulója van.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön
- Első szám: 1947. január 1.
- Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács
- Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia
- A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália**
- A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta**
- A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály**
- Lektor: **Fajtner Martonosi Lídia**
- Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/475-400-8
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasmam@magyarszo.com
- Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!)
- Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com
- Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com